

HE 73/2018 vp

**HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE
VUODEN 2018 LISÄTALOUSARVIOKSI**

Viitaten yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysoosiin ehdotetaan,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä oheen liitetyn ehdotuksen lisätalousarvioksi vuodelle 2018.

Helsingissä 31 päivänä toukokuuta 2018

Pääministeri

JUHA SIPILÄ

Valtiovarainministeri *Petteri Orpo*

YLEISPERUSTELUT

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 2018 lisätalousarvioksi.

Talouden näkymät

Vuonna 2018 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 2,6 %. Merkit talouskasvun jatkumisesta ovat edelleen suotuisat, sillä teollisuuden uudet tilaukset ja elinkeinoelämän tuotanto-odotukset kasvavat sekä rakennustoiminta jatkuu vahvana kasvukeskuksissa. Viennin kasvu hidastuu, mutta kasvu on kuitenkin maailmankaupan kasvua nopeampaa.

Työvoiman kysyntä lisääntyy ripeästi ja työllisyyden kasvu jatkuu nopeana. Työttömyyden parantaminen jää kuitenkin hitaaksi avoimena olevien työpaikkojen kasvusta huolimatta. Vuonna 2018 työllisyysaste nousee 71,1 prosenttiin ja työttömyysaste puolestaan laskee 8,1 prosenttiin.

Yksityisen kulutuksen kasvu kiihtyy työllisyyden ja ansiotason nousun seurauksena. Kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvu kiihtyy selvästi, mutta reaalityulojen kasvu jää maltillisemmaksi inflaation nopeutuessa. Yksityisten investointien kasvu jatkuu viime vuosia hitaampana.

Tuloarviot

Verotulojen arviota ehdotetaan korotettavaksi yhteensä 172 milj. eurolla. Arvonlisäveron tuottoarviota kasvattaa aiempaa myönteisempi käsitys yksityisen kulutuksen kehityksestä, mikä lisää verotuloa 109 milj. eurolla. Tähän myötävaikuttaa työllisyyden koheneminen ja tämänhetkinen tavanomaista vahvempi kuluttajien luottamus. Samojen tekijöiden vaikutus näkyy myös autoveroennusteessa, jota korotetaan 65 milj. eurolla. Autoveron tuottoa kasvattaa myös se, että myytyjen uusien autojen keskimääräinen autoveromäärä on ollut aiemmin ennakoitua korkeampi.

Päästökauppatuloja arvioidaan kertyvän 162 milj. euroa eli 90 milj. euroa aiemmin budjetoitua enemmän. Lisäys johtuu päästöoikeuden hinta-arvion noususta.

Valtion myöntämiin lainoihin liittyvät tulot (ml. korkotulot) lisääntyvät 1 443 milj. eurolla Suomen Vientiluotto Oy:n maksaessa ennaikaisesti takaisin Suomen valtiolta saamansa jälleärahoitusluotot. Toisaalta järjestelystä aiheutuviin kustannuksiin ehdotetaan viennin jälleärahoitukseen työ- ja elinkeinoministeriön päaluokassa n. 39 milj. euroa. Järjestelyn taustalla on tarve Finnveran likviditeetin kustannustehokkaaseen hallintaan ilman lisäriskinottoa sijoittamalla jälleärahoituskantaan.

Lisätalousarvioesityksessä ehdotetaan Suomen pankin valtiolle maksaman tuloutuksen nostamista talousarviossa ennakoidusta 90 milj. eurosta 104 milj. euroon pankkivaltuuston päätöksen mukaisesti.

Tasapaino ja valtionvelka

Varsinaisten tulojen 1,7 mrd. euron lisäys ja määrärahojen 381 milj. euron lisäys huomioon ottaen vuoden 2018 lisätalousarvioesitys vähentää valtion nettolainanoton tarvetta 1,3 mrd. eurolla. Valtion nettolainanotoksi v. 2018 arvioidaan n. 1,7 mrd. euroa. Valtionvelan määrän vuoden 2018 lopussa arvioidaan olevan n. 108 mrd. euroa, mikä on n. 46 % suhteessa bruttokansantuoteseen.

Nettolainanottotarpeen väheneminen lisätalousarvioesityksessä aiheutuu erityisesti Suomen Vientiluotto Oy:n ennaaikaisista lainojen takaisinmaksuista. Kansantalouden tilinpidon mukaiseen valtiontalouden alijäämään tällä ei kuitenkaan ole vaikutusta.

Budjettitalouden tuloarviot, määrärahat ja tasapaino, milj. euroa

	2017 Tilinpäätös	2018 Hyväksytty talousarvio	2018 Hallituksen esitys	2018 Yhteensä
Määrärahat yhteensä				
(pl. valtionvelan vähentäminen)	55 042	55 814	381	56 195
— Valtionvelan korot (pääluokka 36)	1 331	1 232	-	1 232
Tuloarviot yhteensä				
(pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	51 341	52 734	1 725	54 459
— Verotulot	43 197	44 012	172	44 184
— Muut tulot	8 144	8 722	1 553	10 275
Nettolainanotto ja velanhallinta				
(mom. 15.03.01)	3 084	3 080	-1 345	1 735
— Nettolainanotto	3 061	3 130	-1 345	1 785
— Velanhallinta	23	-50	-	-50

Vaalikauden kehys

Kehykseen luettavia menoja ehdotetaan lisättäväksi n. 282 milj. eurolla. Vuoden 2018 kehysmenojen taso olisi 44 436 milj. euroa.

Menokehys vuodelle 2018 oli varsinaisen talousarvion jälkeen 44 455 milj. euroa.

Alla olevassa taulukossa eriteltyt kehyyksen hinta- ja rakennekorjaukset huomioon ottaen vuoden 2018 kehystaso on 44 554 milj. euroa. Jakamattomaksi varaukseksi jää 117 milj. euroa.

Kehyksen hinta- ja rakennemuutokset, milj. euroa

Momentti	Asia	2018
	Palkkaustarkistukset (sopimusperusteinen hintakorjaus)	39,5
	Puolustusvoimien menojen indeksikorjauksen tarkistus vuoden 2017 toteutuneen hintakehityksen mukaiseksi (sopimusperusteinen hintakorjaus)	-12,2
	Vuodelta 2017 siirtyneen käyttämättömän jakamattoman varauksen käyttäminen kertaluonteisiin menoihin	45,1
28.90.20	Kuntatieto-ohjelman uudelleenbudjetointi	3,6
30.40.62	Uudelleenbudjetointi Euroopan meri- ja kalatalousrahaston Suomen toimintaohjelman 2014—2020 sisällä	5,6
31.40.50	Laajakaistahankkeen uudelleenbudjetointi	13,1
31.10.77	EU TEN -tukea vastaavan määrärahan osoittaminen Keski-Pasila, länsiraiide -hankkeen menoihin (vastaava tulo momentilla 12.31.10)	4,2
Yhteensä		99,0

Osaava työvoima

Osaavan työvoiman saatavuuden parantamiseksi käynnistetään v. 2018 kertaluonteisia nopeita koulutustoimenpiteitä. Näihin ehdotetaan yhteensä 60 milj. euron lisäyksiä opetus- ja kulttuuriministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonaloilla.

Julkisiin työvoima- ja yrityspalveluihin ehdotetaan yhteensä 29 milj. euron lisäystä, josta 24 milj. euroa kohdentuisi yrityslähtöisten työvoimakoulutusten lisäämiseen ja 5 milj. euroa vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistämiseksi käynnistettäviin kasvupalvelupilotteihin.

Opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokkaan ehdotetaan lisättäväksi 2 milj. euroa luku- ja kirjoitustaidon ja suomen tai ruotsin kielen koulutukseen vapaan sivistystyön oppilaitoksissa sekä 2 milj. euroa heikkojen perustaitojen varassa olevien osaamisen parantamiseen.

Ammatillisessa koulutuksessa käynnistetään pilotti, jossa luodaan malli alan vaihdon täsmäkoulutukseen. Koulutusta voidaan lisäksi kohdentaa myös heikkojen perustaitojen varassa olevien osaamisen parantamiseen. Pilotin toteuttamiseen ehdotetaan lisättäväksi 16 milj. euroa.

ICT-alan ja muiden työvoimapula-alojen osaajien korkeakoulututkintoihin johtavien tai korkeakoulututkintojen osista koostuvien opintojen toteuttamiseen ehdotetaan 10 milj. euron lisäystä.

Pitkään perhevapailta olleiden henkilöiden paluuta takaisin työelämään tuetaan pilotilla, jossa perhekeskuksien yhteydessä on tarkoitus tarjota ura- ja työnhakuvalmennusta. Tätä toimintaa varten ehdotetaan 1 milj. euron määrärahaa.

Liikenne- ja viestintähankkeet

Keski-Pasilan keskustakorttelin kehittämiseen liittyvän länsiraiteen rakentamiseen ehdotetaan 8,8 milj. euron valtuuden korotusta 40 milj. eurosta 48,8 milj. euroon hankkeen loppuunsaattamiseksi. Lisämäärärahatarpeesta katetaan 4,2 milj. euroa TEN-T -hankkeen tuloutuksesta.

Vt 4 Oulu—Kemi hankkeen valtuutta ehdotetaan nostettavaksi 15 milj. eurolla Oulujoen siltojen uusimisen johdosta. Silloista tehdyn kantavuusselvityksen perusteella sillat on uusittava raskaan liikenteen kasvaneiden enimmäismassojen johdosta.

E18 Haminan ohikulkutiehen ehdotetaan 1,5 milj. euroa tiehen tulleen liikenneturvallisuutta vaarantavan painauman korjaamiseksi.

Helsinki—Riihimäki rataosan 1. vaiheen kapasiteetin lisäinvestointia aikaistetaan 15 milj. eurolla vuodelta 2019 vuodelle 2018.

Maantien 185 Pernon ja Ihalan eritasoliittymien ramppien parantamiseen ja liikennevaloliittymien rakentamiseen Meyerin telakan liikenteen sujuvoittamiseksi ehdotetaan n. 3,4 milj. euron määrärahaa, joka on valtion osuus n. 3,9 milj. euron kustannusarviosta. Valtatien 12 Eura—Raijala tieosuuden liittymien ja geometrian parantamiseen ehdotetaan n. 4,4 milj. euron määrärahaa, joka on valtion osuus n. 5 milj. euron kustannusarviosta. Tavoitteena on helpottaa mm. Rauman telakalle suuntautuvan liikenteen kulkua.

Kantatie 68 Pietarsaaren eritasoliittymän rakentamiseen ehdotetaan 3,1 milj. euron määrärahaa.

Maantie 5013 Kuhasalontien parantamiseen ehdotetaan 4,64 milj. euroa.

Laajakaistainvestointien toteuttaminen on edennyt ennakoitua hitaammin ja määrärahaa on jäänyt vuoden 2017 lopussa käyttämättä 13,1 milj. euroa. Määräraha ehdotetaan otettavaksi uutena määrärahana talousarvioon kaapeliverkon kattavuudelle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tuottavuuden edistäminen

Tuottavuuden edistämisen määrärahasta ehdotetaan määrärahasiirtoja seuraavien hankkeiden rahoittamiseksi: valtioneuvoston yhteinen sähköinen työpöytä 1,615 milj. euroa, henkilötietoja sisältävien asiakirjojen automaattinen anonymisointi ja sisällönkuvailu 90 000 euroa, ohjelmistorobotiikkahanke 407 000 euroa, tekoälyn hyödyntäminen asiakaspalvelun parantamiseksi yhteensä 0,969 milj. euroa, eläinten terveyden hallinta (ELTE) 1,196 milj. euroa, Hyrrä-hanke 1,04 milj. euroa, yhteisen eläinvalvonnan ja täydentävien ehtojen tietojärjestelmän uudistaminen 0,8 milj. euroa, tuottavuutta edistävien tekoälysovellusten kehittäminen 0,76 milj. euroa sekä tuottavuusanalyysien toteuttamisen edellyttämiin palveluostoihin ja henkilöstömenoihin 1,5 milj. euroa.

Maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelu ja toimeenpano

Maakuntien perustamiseen liittyvän ICT:n muutoksen toimeenpanoon ja tietojärjestelmien konsolidointikustannuksiin ehdotetaan lisättäväksi 15 milj. euroa ja maakuntatieto-ohjelman kustannuksiin 1,4 milj. euroa. Lisäksi uudistuksen toimeenpanoa tukevien palveluiden hankintaan ehdotetaan 2,5 milj. euron määrärahaa.

Valinnanvapauspilotit

Valinnanvapauspilottien rahoitukseen ehdotetaan yhteensä 199 milj. euron valtuutta, mikä tarkoittaa 100 milj. euron lisäystä vuosina 2018—2021 toteutettavien pilottien kokonaisrahoitukseen. Pilottien tarkoituksena on tukea vaiheistettuna valinnanvapauslain toimeenpanoa osana sote-uudistusta ja toimia siten osaltaan maakuntien muutostukena.

Koulutuksen tukeminen

Osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeeseen sisältyvän peruskoulufoorumin tasa-arvoiseen peruskoulun tavoitteiden ja toimien toimeenpanon tukemiseen ehdotetaan osoitettavaksi 10 milj. euroa hallinnonalan sisäisenä siirtona.

Aikuisten digitaitojen vahvistamista tukevaan koulutukseen ehdotetaan 5 milj. euron lisämäärärahaa. Lisäksi ehdotetaan 2 milj. euron lisämäärärahaa pilotteihin, joilla madalletaan oppimateriaalikustannuksia toisen asteen koulutuksessa.

Oppivelvollisuuden ylittäneiden opiskelijoiden opintotuki- ja koulumatkatukioikeutta laajennetaan koskemaan perusasteen opintoja myös muissa oppilaitoksissa kuin kansanopistoissa 1.8.2018 alkaen. Rahoitus toteutetaan hallinnonalan sisäisenä siirtona.

Asiakirjallisen aineiston digitointi

Asiakirjallisen aineiston massadigitoinnin pilotoinnin valmisteluun ehdotetaan osoitettavaksi 0,675 milj. euroa. Pilotti perustuu valtioneuvoston periaatepäätökseen asiakirjallisen aineiston digitoinnista ja arkistoinnista vain sähköisenä.

Maatalouden tukeminen

Energiaverotukeen ehdotetaan 25 milj. euron lisäystä perustuen hallituksen päätökseen tukea syksyn 2017 vaikeista sadonkorjuuolosuhteista kärsiviä maatalouden harjoittajia kohonneiden kone- ja kuivatuskustannusten kompensoimiseksi. Tämä toteutetaan veron väliaikaisena lisäpauksena vuoden 2017 aikana maataloudessa käytetystä kevyestä polttoöljystä.

Maatilatalouden kehittämisrahastoon tehtävään siirtoon ehdotetaan 10 milj. euroa.

Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy

Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n oman pääoman korottamiseen ehdotetaan 15 milj. euron lisäystä, joka käytetään uuden teknologian siirtorahaston perustamiseen yhdessä Euroopan investointirahaston ja yksityisten pääomasijoittajien kanssa.

Kaivos- ja akkuklusterin omistus ja kehittäminen

Terrafame Group Oy:n toimintamandaattia laajennetaan kattamaan Terrafame Oy:n omistamisen lisäksi laajemmin kaivos- ja akkuklusteriin liittyviä omistus- ja kehitystehtäviä, ja sen nimeksi muutetaan Suomen Malmijalostus Oy. Tähän liittyen yhtiötä ehdotetaan pääomitettavaksi 46 milj. eurolla. Vastaavasti tuloutettaisiin valtiolle aiemmin Suomen Teollisuussijoitus Oy:lle myönnetyn kaivosrahoitusohjelman sijoittamattomat 16 milj. euron varat sekä peruutettaisiin aiemmin vuosien 2016—2017 talousarvioissa Suomen Teollisuussijoitus Oy:n pääomitukseen budjetoitu 30 milj. euron määräraha.

Kimolan kanava

Kimolan kanava -hankkeen ennakoitua suurempiin rakennuskustannuksiin ehdotetaan valtion osuuteen lisäystä yhteensä 5,2 milj. euroa.

Kansaneläkelaitos

Kansaneläkelaitoksen sosiaaliturvarahastojen toimintakuluihin ehdotetaan 3,5 milj. euron määrärahalisäystä. Lisätarve aiheutuu työttömyysturvan aktiivimallin toimeenpanosta.

Palkkausten tarkistukset ja toimintamenuuutoksia

Lisätalousarvioesitys sisältää 9.3.2018 tehdyn valtion virka- ja työehtosopimuksen palkkojen tarkistuksiin perustuvia määrärahalisäyksiä n. 40 milj. euroa.

Syyttäjälaitokselle ehdotetaan 435 000 euron kertaluonteista lisäystä alkuvuonna 2018 tapahtuneen rikosasioiden määrän kasvun johdosta.

Maakunta- ja sote-uudistuksesta aiheutuvien tilastointimuutosten mahdollistamiseksi ehdotetaan 430 000 euron lisäystä Tilastokeskuksen toimintamenuihin.

Väestörekisterikeskukselle ehdotetaan 215 000 euron lisäystä äitiyslain voimaantulosta johtuvien tietojärjestelmäkustannusten kattamiseen.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenuihin ehdotetaan 350 000 euron lisäystä. Määrärahan tarkoituksena on vahvistaa laitoksen henkilöstön osaamista sosiaali- ja terveydenhuollon arviointitoiminnassa tulevan maakuntamallin tukena.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisen vankiterveydenhuollon yksikön toimintamenuuäärä rahaa ehdotetaan korotettavaksi yhteensä 1,5 milj. eurolla, josta 1 milj. euroa on siirtoa momen-

tilta 33.70.20. Määrärahararpeen lisäys aiheutuu ulkopuolisten terveystalvelujen, lääkkeiden ja hoitotarvikkeiden arvioitua korkeammista kustannuksista.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojen käyttöä hallinnoivan lupaviranomaisen toimintamenoihin ehdotetaan 0,8 milj. euron määrärahaa. Uuden lupaviranomaisen perustaminen liittyy eduskunnassa käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan toimintamenoihin ehdotetaan 140 000 euron korotusta Valtti-päätetalvelujen käyttöönnotosta aiheutuviin kustannuksiin.

Suomen ympäristökeskuksen toiminnot siirtyvät Viikin kampusalueelle kolmessa vaiheessa. Muutosta aiheutuvia kustannuksia varten ehdotetaan 0,5 milj. euron lisämäärärahaa.

Muita tarkistuksia

Valtioneuvoston kanslialle ehdotetaan ulkoministeriön viestityskeskuksen siirrosta aiheutuviin menoihin 0,7 milj. euroa.

Valtioneuvoston hybridianalyysitoiminnon perustamisen menoihin ehdotetaan 120 000 euroa.

Presidentti Koiviston muistomerkin toteutukseen ehdotetaan varattavaksi 130 000 euroa.

Valtioneuvoston kanslian toimintamenoihin ehdotetaan 274 000 euron lisäystä valtioneuvoston linnan pohjoisosan peruskorjauksen viivästymisen johdosta tyhjiksi jäävien väistötilojen vuokramenoihin.

Terveet tilat 2028 -hankkeen menoihin ehdotetaan 0,5 milj. euroa.

Ulkoasiainhallinnon talonrakennuksiin ehdotetaan yhteensä 5,1 milj. euron lisäystä, josta kohdennetaan mm. Suomen YK-edustuston ja New Yorkin pääkonsulaatin kanslian vaihdosta aiheutuviin kustannuksiin 1,19 milj. euroa, Suomen suurlähetystön Tokiossa lähetystökiinteistön peruskorjauksen jatkamiseen 2,2 milj. euroa sekä Suomen Teheranin suurlähetystön kanslian vaihdokseen 0,75 milj. euroa.

Varsinaisen kehitysyhteistyön valtuutta ehdotetaan korotettavaksi 14,4 milj. eurolla aiheutuen Suomen kansallisesta osuudesta Turkille annettavan pakolaisavun koordinoitivalineen (Refugee Facility for Turkey) toiseen rahoitusosuuteen. Turkin pakolaisavun koordinaatioväline on osa EU-Turkki -yhteistyötä muuttoliikevirtojen hillitsemiseksi Turkista Eurooppaan ja pakolaisten elinolosuhteiden parantamiseksi Turkissa. Varsinaisen kehitysyhteistyön määrärahoihin ehdotetaan 7,7 milj. euron lisäystä, joka kohdennetaan Irakin ja Syyrian tukemiseen.

Suomen vuoden 2019 EU-puheenjohtajuuskauteen liittyen ehdotetaan 2,719 milj. euron lisämäärärahaa poliisin välttämättömiin kalusto- ja välinehankintoihin.

Jyväskylän poliisivankilan väistöstä alkuvuonna 2018 aiheutuneisiin menoihin ehdotetaan 0,569 milj. euroa. Laivaliikenteen turvallisuuden parantamiseksi ehdotetaan 300 000 euron lisämäärärahaa satamien valvontakamerajärjestelmien parantamiseen.

Suojelupoliisille ehdotetaan tietoliikennetiedustelun infrastruktuurin perustan rakentamiseen 1,32 milj. euroa kuluvan vuoden menoihin.

Puolustusvoimien toimintamenoihin ehdotetaan sotilastiedustelulaista aiheutuviin laite- ja tietojärjestelmäkustannuksiin 3,4 milj. euron lisäystä sekä laista aiheutuviin henkilöstömenoihin 90 000 euron lisäystä puolustusministeriön toimintamenoihin.

Jurmo-veneluokan korjaamiseen ehdotetaan 6 milj. euron suuruista lisäystä tilausvaltuuteen ja 2 milj. euron lisämäärärahaa.

Puolustusministeriön hallinnonalan menoja ehdotetaan lisättäväksi 12,6 milj. eurolla puolustusmateriaalihankintojen yhteydessä aiheutuneiden valuuttakurssitappioiden korvaamiseksi. Lisäksi puolustusministeriön hallinnonalan momenteilta ehdotetaan vähennettäväksi yhteensä 12,2 milj. euroa vuoden 2017 toteutuneen indeksikehityksen mukaisena tarkistuksena.

Sotilaallisen kriisinhallinnan menoja ehdotetaan lisättäväksi 1,641 milj. eurolla johtuen Irakin OIR-operaation toimintaympäristön muutoksista.

Suomen Pankin eräiden sijoitustuottojen siirtoon Kreikalle ehdotetaan lisäystä 16,08 milj. euroa. Lisäys on Suomen osuus v. 2017 saaduista tuotoista euroalueen jäsenvaltioiden kansallisten keskuspankkien tekemistä sijoituksista Kreikan valtionvelkakirjoihin. Sijoitukset tehtiin osana Euroopan keskuspankkijärjestelmän arvopaperimarkkinaohjelmaa.

Ehdotetaan, että Senaatti-kiinteistöt oikeutetaan luovuttamaan Helsingissä Meilahden kaupunginosassa sijaitsevan kiinteistön rakennuksineen 15 milj. euron kauppahinnalla.

Ahvenanmaan tasoitusmaksuun ehdotetaan 7,764 milj. euron lisäystä johtuen valtion arvioitujen tulojen määrän muutoksesta.

Suomen ja Kiinan välisen talviurheilun teemavuoden 2019 toteuttamisesta aiheutuviin menoihin ehdotetaan 300 000 euroa.

Sodan ja rauhan keskus Muistin tukisäätiölle ehdotetaan 0,6 milj. euron valtionavustusta alkupääomaa varten.

Suomalais-virolaisen kulttuurisäätiön pääomaan ehdotetaan 1 milj. euron lisäystä, jolloin Suomen valtion osuus pääomasta nousee 7 milj. euroon.

Ammatillisen yleisilmailun toimintaedellytysten tukemiseen ehdotetaan 2 milj. euron lisämäärärahaa.

Energia- ja ilmastostrategian tavoitteiden saavuttamiseksi VR-Yhtymä Oy:ltä ehdotetaan ostettavaksi junaliikenteen lisävuoroja 2 milj. eurolla.

Suomen Tietotoimistolle (STT) ehdotetaan kertaluonteista 1,5 milj. euron lisämäärärahaa uutistoimintojen turvaamiseen murrosvaiheessa.

Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin avustusten maksatuksiin ehdotetaan 30 milj. euron lisäystä, joka aiheutuu hankkeiden maksatusarvioiden muutoksesta.

Finnvera Oyj:n tappiokorvauksiin ehdotetaan 26,6 milj. euron vähennystä tappiokorvaustason pienentämisen sekä parantuneen suhdannetilanteen vuoksi.

Ehdotetaan valtuutta tehdä tarjouskilpailun perusteella sitoumuksia tuen myöntämisestä voimalaitoksille keskimäärin 1,4 terawattitunnin sähkön vuosituotannon perusteella uudessa uusiutuvalla energialla tuotetun sähkön preemiojärjestelmässä. Tarkoituksena on järjestää v. 2018 tarjouskilpailu, jonka voittaneet uusiutuvan sähkön hankkeet tulisivat tuotantoon aikaisintaan arviolta v. 2020.

Pidä Saaristo Siistinä ry:lle ehdotetaan avustuksena 0,5 milj. euron lisämäärärahaa uuden huoltoaluksen hankintaa varten.

Saamelaismuseo ja Ylä-Lapin luontokeskus Siidan perusnäyttelyn uudistukseen ehdotetaan 300 000 euroa.

Eduskunnan vuodelle 2018 hyväksymät määrärahat ja nyt ehdotettavat määrärahojen muutokset pääluokittain, euroa

	Pääluokka	Hyväksytty talousarvio	Hallituksen esitys	Yhteensä
21.	Eduskunta	124 743 000	-	124 743 000
22.	Tasavallan presidentti	19 030 000	45 000	19 075 000
23.	Valtioneuvoston kanslia	210 341 000	4 688 000	215 029 000
24.	Ulkoministeriön hallinnonala	1 103 091 000	15 797 000	1 118 888 000
25.	Oikeusministeriön hallinnonala	941 091 000	-4 575 000	936 516 000
26.	Sisäministeriön hallinnonala	1 476 190 000	9 795 000	1 485 985 000
27.	Puolustusministeriön hallinnonala	2 871 971 000	18 027 000	2 889 998 000
28.	Valtiovarainministeriön hallinnonala	17 219 649 000	69 024 000	17 288 673 000
29.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	6 605 494 000	40 892 000	6 646 386 000
30.	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 606 429 000	13 560 000	2 619 989 000
31.	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	3 388 195 000	57 471 000	3 445 666 000
32.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	2 822 226 000	146 805 000	2 969 031 000
33.	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	15 009 185 000	7 467 000	15 016 652 000
35.	Ympäristöministeriön hallinnonala	184 304 000	1 836 000	186 140 000
36.	Valtionvelan korot	1 231 910 000	-	1 231 910 000
	Yhteensä	55 813 849 000	380 832 000	56 194 681 000

Eduskunnan vuodelle 2018 hyväksymät tuloarviot ja nyt ehdotettavat tuloarvioiden muutokset osastoittain, euroa

Osasto	Hyväksytty talousarvio	Hallituksen esitys	Yhteensä
11. Verot ja veronluonteiset tulot	44 011 981 000	172 294 000	44 184 275 000
12. Sekalaiset tulot	5 539 528 000	96 143 000	5 635 671 000
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	2 769 190 000	21 000 000	2 790 190 000
15. Lainat (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	413 218 000	1 436 000 000	1 849 218 000
Yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	52 733 917 000	1 725 437 000	54 459 354 000
15.03.01 Nettolainanotto ja velanhallinta	3 079 932 000	-1 344 605 000	1 735 327 000
Yhteensä	55 813 849 000	380 832 000	56 194 681 000

Vuoden 2018 lisätalousarvio

TULOARVIOT

	Osasto 11	€
11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT		172 294 000
04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut		109 000 000
01. Arvonlisävero, lisäystä		109 000 000
10. Muut verot		65 000 000
03. Autovero, lisäystä		65 000 000
19. Muut veronluonteiset tulot		-1 706 000
05. Eräät liikenteen maksut, vähennystä		-1 706 000

Osasto 12

12. SEKALAISET TULOT	96 143 000
24. Ulkoministeriön hallinnonala	671 000
99. Ulkoministeriön hallinnonalan tulot, lisäystä	671 000
26. Sisäministeriön hallinnonala	-2 370 000
98. EU:lta saatavat tulot , vähennystä	-2 370 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	2 000 000
99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä	2 000 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	—
25. Metallirahatulot	—
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	1 600 000
88. Opetus- ja kulttuuriministeriön osuus rahapelitoiminnan voittovaroista, lisäystä	1 600 000
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	4 242 000
10. Liikenneviraston tulot, lisäystä	4 242 000
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	90 000 000
99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä	90 000 000

Osasto 13

13. KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTITULOT JA VOITON TULOJEN TULOUTUKSET	21 000 000
01. Korkotulot	7 000 000
05. Korot muista lainoista, lisäystä	7 000 000
04. Osuus valtion rahalaitosten voitosta	14 000 000
01. Osuus Suomen Pankin voitosta, lisäystä	14 000 000

Osasto 15

15. LAINAT	91 395 000
01. Valtiolle takaisin maksettavat lainat	1 436 000 000
04. Muiden lainojen lyhennykset, lisäystä	1 436 000 000
03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta	-1 344 605 000
01. Nettolainanotto ja velanhallinta, vähennystä	-1 344 605 000

Tuloarvioiden kokonaismäärä:**380 832 000**

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 22	€
22. TASAVALLAN PRESIDENTTI	45 000
02. Tasavallan presidentin kanslia	45 000
01. Tasavallan presidentin kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	45 000
Pääluokka 23	
23. VALTIONEUVOSTON KANSLIA	4 688 000
01. Hallinto	4 657 000
01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	4 157 000
25. Terveet tilat 2028 (siirtomääräraha 3 v)	500 000
30. Oikeuskanslerinvirasto	31 000
01. Oikeuskanslerinviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	31 000
Pääluokka 24	
24. ULKOMINISTERIÖN HALLINNONALA	15 797 000
01. Ulkoasiainhallinto	7 101 000
01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	2 001 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	5 100 000
10. Kriisinhallinta	—
20. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (siirtomääräraha 2 v)	—
30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö	8 696 000
66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	8 696 000

Pääluokka 25

25. OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA		-4 575 000
01. Ministeriö ja hallinto		392 000
01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ...		250 000
03. Oikeusministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		66 000
05. Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		46 000
50. Avustukset (kiinteä määräraha), lisäystä		30 000
10. Tuomioistuimet ja oikeusapu		2 735 000
01. Korkeimman oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		123 000
02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		115 000
03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		1 940 000
04. Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		557 000
20. Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssivalvonta		829 000
01. Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		829 000
30. Syyttäjät		850 000
01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		850 000
40. Rangaistusten täytäntöönpano		1 314 000
01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		1 314 000
50. Vaalimenot		-10 695 000
20. Vaalimenot (arviomääräraha), vähennystä		-10 695 000

Pääluokka 26

26. SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	9 795 000
01. Hallinto	-3 504 000
01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	163 000
04. Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	13 000
24. EÜ:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-3 680 000
10. Poliisitoimi	10 761 000
01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	9 225 000
02. Suojelupoliisin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 536 000
21. KEJO-hankkeen yhteiset toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)	—
20. Rajavartiolaitos	1 860 000
01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä .	1 860 000
30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta	323 000
01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä ..	-55 000
02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	378 000
40. Maahanmuutto	355 000
01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	355 000
21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)	—
22. Vapaaehtoinen paluu (siirtomääräraha 2 v)	—

Pääluokka 27

27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	18 027 000
01. Puolustuspolitiikka ja hallinto	198 000
01. Puolustusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	198 000
10. Sotilaallinen maanpuolustus	16 472 000
01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-3 527 000
18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 5 v), lisäystä	19 999 000
30. Sotilaallinen kriisinhallinta	1 357 000
20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 357 000

Pääluokka 28

28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	69 024 000
01. Hallinto	17 858 000
01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 778 000
69. Suomen Pankin eräiden sijoitustuottojen siirto Kreikan valtiolle (kiinteä määräraha), lisäystä	16 080 000
10. Verotus ja tulli	3 980 000
01. Verohallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	2 892 000
02. Tullin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 088 000
20. Palvelut valtioyhteisölle	1 497 000
01. Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	528 000
07. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	533 000
09. Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	436 000
88. Senaatti-kiinteistöt	—
30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto	1 156 000
01. Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	873 000
02. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	31 000
03. Väestörekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	252 000
40. Valtion alue- ja paikallishallinto	782 000
01. Aluehallintoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	444 000
02. Maistraattien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	338 000
60. Valtionhallinnon yhteiset henkilöstömenot	—
02. Erikseen budjetoidut palkkamenot (arviomääräraha)	—
70. Valtionhallinnon kehittäminen	9 773 000
01. Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	1 176 000
05. Maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	18 900 000
20. Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-8 377 000
22. Hallinnon palveluiden digitalisoinnin tuki (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-1 926 000

Päälukka 29

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle	7 378 000
30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha), lisäystä	7 764 000
31. Verohyvitys Ahvenanmaan maakunnalle (arviomääräraha), lisäystä	200 000
33. Arpajaisveron tuoton palauttaminen Ahvenanmaan maakunnalle (arviomääräraha), vähennystä	-586 000
90. Kuntien tukeminen	3 600 000
20. Julkisen sektorin yhteisen tietohallinnon ja tiedon hallinnan kehittä- minen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	3 600 000
91. Työllisyyden ja elinkeinoelämän tukeminen	23 000 000
41. Energiaverotuki (arviomääräraha), lisäystä	23 000 000

Päälukka 29

29. OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA	40 892 000
01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot	10 444 000
01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	142 000
02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ...	10 266 000
03. Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintame- not (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	36 000
21. Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	300 000
53. Eräät turvapaikanhakijoista ja maahanmuuttajista aiheutuvat avus- tukset (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-300 000
10. Yleissivistävä koulutus ja varhaiskasvatus	11 307 000
01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	307 000
20. Yleissivistävän koulutuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistys- työn yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	2 000 000
31. Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttö- kustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	9 000 000
20. Ammatillinen koulutus	16 042 000
01. Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	42 000
30. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen koulutukseen (arviomäärä- raha), lisäystä	16 000 000

Pääluokka 30

23

40. Korkeakouluopetus ja tutkimus	450 000
01. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä .	84 000
02. Kansallisarkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	792 000
03. Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	5 000
04. Varastokirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	8 000
20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-446 000
51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (arviomääräraha), lisäystä	7 000
70. Opintotuki	306 000
01. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomää- räraha 2 v), lisäystä	6 000
55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha), lisäystä	300 000
80. Taide ja kulttuuri	2 343 000
01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), li- säystä	29 000
03. Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), li- säystä	13 000
04. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	636 000
05. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), li- säystä	23 000
06. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (siirtomää- räraha 2 v), lisäystä	42 000
31. Valtionosuus ja -avustus teattereiden, orkestereiden ja museoiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	717 000
50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)	—
52. Rahapelitoiminnan voittovarot taiteen edistämiseen (arviomäärära- ha), lisäystä	600 000
53. Valtionavustus tilakustannuksiin (kiinteä määräraha), vähennystä .	-717 000
96. Lahjoitus Suomalais-virolaisen kulttuurisäätiön pääomaan (siirto- määräraha 2 v), lisäystä	1 000 000

Pääluokka 30

30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	13 560 000
01. Hallinto ja tutkimus	774 000
01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	208 000
05. Luonnonvarakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäys- tä	566 000

Pääluokka 31

10. Maaseudun kehittäminen	—
40. Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset (siirtomääräraha 3 v)	—
44. Maatalouden toimintaedellytysten turvaaminen (siirtomääräraha 3 v)	—
64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (arviomääräraha)	—
20. Maa- ja elintarviketalous	4 857 000
02. Elintarviketurvallisuusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 474 000
03. Maaseutuviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 943 000
40. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-2 060 000
41. EU-tulotuki ja EU-markkinatuki (arviomääräraha)	—
47. Ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	3 500 000
61. Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon (siirtomääräraha 3 v) .	—
40. Luonnonvaratalous	6 742 000
21. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	45 000
46. Valtionapu Suomen metsäkeskukselle (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	283 000
62. Elinkeinokalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	6 414 000
64. Metsähallitus	40 000
50. Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	40 000
70. Maanmittaus ja tietovarannot	1 147 000
01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 147 000

Pääluokka 31

31. LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	57 471 000
01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot	80 000
01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	80 000
10. Liikenneverkko	42 575 000
01. Liikenneviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	535 000
20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	15 540 000

Pääluokka 32

25

41. Valtionavustus eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	2 000 000
77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	24 500 000
20. Liikenteen viranomaispalvelut	-156 000
01. Liikenteen turvallisuusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-156 000
30. Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut	—
63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	—
64. Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	2 000 000
66. Yhteysalusliikennepalvelujen ostosopimukset (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-2 000 000
40. Viestintäpalvelut ja -verkot sekä viestinnän tukeminen	14 708 000
01. Viestintäviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	66 000
45. Yleisen uutis- ja ajankohtaistoiminnan ja kansallisen uutistoimistotoiminnan tuki (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	1 500 000
50. Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	13 142 000
50. Sää-, meri- ja ilmastopalvelut	264 000
01. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	264 000

Pääluokka 32

32. TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA	146 805 000
01. Hallinto	62 361 000
01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	189 000
02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 172 000
88. Pääomasijoitus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:lle (siirtomääräraha 3 v)	15 000 000
89. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)	46 000 000
20. Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka	44 554 000
01. Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	228 000
06. Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	679 000

Pääluokka 33

40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha), lisäystä	30 500 000
47. Finnvera Oyj:n korkotuet ja tappiokorvaukset (arviomääräraha), vähennystä	-26 153 000
80. Lainat Suomen Vientiluotto Oy:n jälleenahtoitustoimintaan (arviomääräraha), lisäystä	39 300 000
83. Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha), lisäystä	5 800 000
88. Pääomasijoitus Suomen Teollisuussijoitus Oy:lle (siirtomääräraha 3 v)	—
89. Pääomasijoitus Tekes Pääomasijoitus Oy:lle (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-5 800 000
30. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka	30 258 000
01. Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 258 000
51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	29 000 000
40. Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä	239 000
01. Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	92 000
05. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	147 000
50. Alueiden kehittäminen ja rakennerrahastopolitiikka	9 208 000
40. Alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	5 208 000
42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha), lisäystä	4 000 000
60. Energiapolitiikka	185 000
01. Energiaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	50 000
42. Valtiontuki sähköhuollon varmistamiseksi (arviomääräraha), lisäystä	135 000
44. Uusiutuvan energian tuotantotuki (arviomääräraha)	—

Pääluokka 33

33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	7 467 000
01. Hallinto	1 701 000
01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-108 000
06. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisen vankiterveydenhuollon yksikön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 613 000

Pääluokka 33

27

07. Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	196 000
02. Valvonta	1 252 000
03. Säteilyturvakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	75 000
05. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	95 000
06. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	30 000
07. Työsuojelun aluehallintoviranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	252 000
08. Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojen käyttöä hallinnoivan lupaviranomaisen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	800 000
03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta	1 773 000
04. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	773 000
25. Kansallinen genomikeskus ja kansallinen syöpäkeskus (siirtomääräraha 3 v)	—
31. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	1 000 000
10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus, perustoimeentulotuki ja eräät palvelut	3 741 000
60. Kansaneläkelaitoksen sosiaaliturvarahastojen toimintakulut (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	3 741 000
30. Sairausvakuutus	—
60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)	—
60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto	—
38. Valtionavustus valinnanvapauden pilottihankkeiden kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	—
64. Valtion korvaus rikosasioiden sovittelun järjestämisen kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	—
70. Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen	-1 000 000
20. Rokotteiden hankinta (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-1 000 000

Pääluokka 35

35.	YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	1 836 000
01.	Ympäristöhallinnon toimintamenot	1 392 000
01.	Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	78 000
04.	Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	714 000
65.	Avustukset järjestöille ja ympäristöhoitoon (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	600 000
10.	Ympäristön- ja luonnonsuojelu	404 000
52.	Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v), li- säystä	504 000
61.	Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen (siirtomääräraha 3 v), vä- hennystä	-100 000
20.	Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen	40 000
01.	Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirto- määräraha 2 v), lisäystä	40 000
52.	Avustukset asuinrakennusten sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)	—

Määrärahojen kokonaismäärä:

380 832 000

TULOARVIOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut

01. Arvonlisävero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 109 000 000 euroa.

Selvitysosa: Arviot taloudellisen tilanteen ja yksityisen kulutuksen kehityksestä ovat parantuneet aikaisempaan ennusteeseen verrattuna.

2018 I lisätalousarvio	109 000 000
2018 talousarvio	17 911 000 000
2017 tilinpäätös	17 547 147 195
2016 tilinpäätös	17 106 964 879

10. Muut verot

03. Autovero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 65 000 000 euroa.

Selvitysosa: Tuottoarviota korottaa se, että uusien autojen CO₂-päästötaso ei ole laskenut ennustetusti, jolloin keskimääräinen uusien autojen vero on toteutunut ennustettua korkeampana. Lisäksi ennustettuun verotettujen autojen määrän kasvuun vaikuttaa aiempaa positiivisempi ennuste yksityisen kulutuksen kehityksestä.

Tuottoarviossa on otettu huomioon taksien autoverotuen asteittainen poistuminen 1.7.2018 alkaen. Verotuen pienenemisen seurauksena autoveron tuoton arvioidaan kasvavan n. 2 milj. euroa.

2018 I lisätalousarvio	65 000 000
2018 talousarvio	911 000 000
2017 tilinpäätös	977 138 446
2016 tilinpäätös	963 541 452

19. Muut veronluonteiset tulot

05. Eräät liikenteen maksut

Momentilta vähennetään 1 706 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennyksestä 316 000 euroa aiheutuu lentoliikenteen valvontamaksun tarkistuksesta ja 1 390 000 euroa liikenneturvallisuusmaksun tuloarvion tarkistuksesta.

Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen lentoliikenteen valvontamaksun alentamisesta.

2018 I lisätalousarvio	-1 706 000
2018 talousarvio	28 900 000
2017 tilinpäätös	27 830 502
2016 tilinpäätös	19 573 229

Osasto 12

SEKALAISET TULOT

24. Ulkoministeriön hallinnonala

Selvitysosa: Luvun nimike on muutettu.

99. Ulkoministeriön hallinnonalan tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 671 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 624 000 euroa aiheutuu Suomen edustustoista saatavien viisumien käsittelymaksutulojen lisääntymisestä ja 47 000 euroa sotilaallisen kriisinhallinnan kurssitoiminnan tulojen lisääntymisestä.

Momentin nimike on muutettu.

2018 I lisätalousarvio	671 000
2018 talousarvio	37 545 000
2017 tilinpäätös	41 166 609
2016 tilinpäätös	37 093 078

26. Sisäministeriön hallinnonala

98. EU:lta saatavat tulot

Momentilta vähennetään 2 370 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu EU:lta saatavien ennakkomaksatusten aikataulujen täsmentymisestä.

2018 I lisätalousarvio	-2 370 000
2018 talousarvio	34 114 000
2017 tilinpäätös	18 536 338
2016 tilinpäätös	43 634 598

27. Puolustusministeriön hallinnonala

99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 2 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Puolustusvoimille kertyvistä viivästyskoroista.

2018 I lisätalousarvio	2 000 000
2018 talousarvio	4 500 000
2017 tilinpäätös	13 591 465
2016 tilinpäätös	6 800 379

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

25. Metallirahatulot

Momentin perusteluja muutetaan siten, että tuloarvio budjetoidaan nettotulona.

Selvitysosa: Täydentävän talousarvioesityksen yhteydessä "nettotuloa"-sana oli jäänyt epähuomiossa pois, mikä nyt ehdotetaan oikaistavaksi.

Momentille ei edellä olevan johdosta arvioida kertyvän lisäystä.

2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	50 000
2017 tilinpäätös	5 933 398
2016 tilinpäätös	8 825 441

29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

88. Opetus- ja kulttuuriministeriön osuus rahapelitoiminnan voittovaroista

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 1 600 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Suomalais-virolaisen kulttuurisäätiön pääoman kasvattamisesta sekä valtionavustuksesta Sodan ja rauhan keskus Muistin alkupääomaa varten rahastovaroja purkamalla.

2018 I lisätalousarvio	1 600 000
2018 talousarvio	570 500 000
2017 tilinpäätös	554 686 000
2016 tilinpäätös	543 044 183

31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

10. Liikenneviraston tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 4 242 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on EU:n myöntämän TEN-T-tuen hankkeeseen Ratakorridori tulon välimaksatuksen Liikenneviraston osuus. Vastaava määrärahan lisäys on merkitty momentille 31.10.77 hankkeelle Keski-Pasila, länsiraide.

2018 I lisätalousarvio	4 242 000
2018 talousarvio	4 700 000
2017 tilinpäätös	27 821 478
2016 tilinpäätös	153 194 639

32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 90 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu päästöoikeuden hinnan nousun myötä kasvavista päästöoikeuden huutokauppatuloista.

2018 I lisätalousarvio	90 000 000
2018 talousarvio	117 100 000
2017 tilinpäätös	154 217 200
2016 tilinpäätös	120 589 200

Osasto 13

KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTITULOT JA VOITON TULO- TULOUTUKSET

01. Korkotulot

05. Korot muista lainoista

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 7 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu viennin jälleerahoitustoimintaan myönnettyjen lainojen en-
nenaikaisesta takaisinmaksusta.

2018 I lisätalousarvio	7 000 000
2018 talousarvio	70 393 000
2017 tilinpäätös	62 902 508
2016 tilinpäätös	72 964 616

04. Osuus valtion rahalaitosten voitosta

01. Osuus Suomen Pankin voitosta

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 14 000 000 euroa.

Selvitysosa: Pankkivaltuusto on vahvistanut Suomen Pankin tilinpäätöksen vuodelta 2017
ja päättänyt johtokunnan esityksestä, että pankki tulouttaa valtiolle 104 milj. euroa (27.3.2018).

2018 I lisätalousarvio	14 000 000
2018 talousarvio	90 000 000
2017 tilinpäätös	91 000 000
2016 tilinpäätös	98 000 000

Osasto 15

LAINAT

01. Valtiolle takaisin maksettavat lainat

04. Muiden lainojen lyhennykset

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 1 436 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu viennin jälleärahoitustoimintaan myönnettyjen lainojen enenaikaisesta takaisinmaksusta.

2018 I lisätalousarvio	1 436 000 000
2018 talousarvio	392 218 000
2017 tilinpäätös	497 222 494
2016 tilinpäätös	428 636 268

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentilta vähennetään 1 344 605 000 euroa.

Selvitysosa: Nimellisarvoiseen nettolainanottoon merkitään vähennystä 1 344 605 000 euroa, jolloin nimellisarvoisen nettolainanoton määrä on 1 785 327 000 euroa vuonna 2018. Velanhallinnan erät mukaan lukien nettotulojen määrä on 1 735 327 000 euroa vuonna 2018.

Tulot ja menot (milj. euroa)

Tulot	
Nimellisarvoinen nettolainanotto	1 785
Menot	
Emissiotappiot (netto)	-40
Pääomatappiot (netto)	-10
Nettotulot	1 735

2018 I lisätalousarvio	-1 344 605 000
2018 talousarvio	3 079 932 000
2017 tilinpäätös	3 083 951 345
2016 tilinpäätös	2 473 716 053

MÄÄRÄRAHAT

Pääloukka 22 **TASAVALLAN PRESIDENTTI**

02. Tasavallan presidentin kanslia

01. Tasavallan presidentin kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 45 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	45 000
2018 talousarvio	8 055 000
2017 tilinpäätös	6 301 881
2016 tilinpäätös	7 481 000

Pääluokka 23 VALTIONEUVOSTON KANSLIA

01. Hallinto

01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 4 157 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 245 000 euroa on siirtoa momentilta 33.01.01 projektipäällikön ja -suunnittelijan palkkausmenoihin TOIMI-hankeeseen, 260 000 euroa on siirtoa momenteilta 29.01.01, 31.01.01, 32.01.01, 33.01.01 ja 35.01.01 ministeriöiden arkistojen järjestämiseen, 70 000 euroa on siirtoa momentilta 35.01.01 ympäristöministeriön hankintojen tukemiseen, 1 615 000 euroa on siirtoa momentilta 28.70.20 valtioneuvoston yhteinen sähköinen työpöytä -hankeeseen, 274 000 euroa aiheutuu valtioneuvoston linnan peruskorjauksen viivästymisestä aiheutuvista tilapäisesti tyhjiksi jäävien väistötilojen vuokramenoista, 400 000 euroa ministeriöiden turvalaitteiden hankintamenoista, 130 000 euroa presidentti Koiviston muistomerkin toteutuksesta, 700 000 euroa ulkoministeriön viestityskeskuksen siirrosta aiheutuvista menoista, 120 000 euroa valtioneuvoston hybridianalysitoiminnan menoista ja 343 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	4 157 000
2018 talousarvio	123 297 000
2017 tilinpäätös	124 128 000
2016 tilinpäätös	125 013 000

25. Terveet tilat 2028 (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelmasta aiheutuviin hankintoihin ja selvityksiin sekä toimenpiteiden koordinointiin, edistämiseen ja muihin vastaaviin menoihin
- 2) enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen toimenpideohjelman ohjaus- ja asiantuntijatehtäviin.

Selvitysosa: Valtioneuvosto on 3.5.2018 tehnyt periaatepäätöksen Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelmasta. Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelman tavoitteena on julkisten rakennusten tervehdyttäminen ja kaikkien sisäilmasta oireilevien hoidon ja kuntoutuksen tehostaminen. Kym-

menvuotisen ohjelmakauden aikana toteutetaan toimia, joilla vakiinnutetaan normaaliin kiinteistönpitoon menettelytapa, jossa rakennusten kunto, tarkoitukseensa sopivuus ja käyttäjien kokemukset tarkistetaan säännönmukaisesti ja tilannetta arvioidaan moniammatillisessa yhteistyössä. Momentin määrärahaa käytetään toimenpideohjelman toimeenpanon tukemiseen, kuten koordinointiin, vuorovaikutukseen, viestintään sekä selvityksiin valtioneuvoston kansliassa ja ministeriöissä. Tarkoitus on ottaa käyttöön sähköinen verkkoalusta, joka tukee verkostoyhteistyötä, avointa viestintää ja hyvien kokemusten välittämistä.

2018 I lisätalousarvio	500 000
------------------------	---------

30. Oikeuskanslerinvirasto

01. Oikeuskanslerinviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 31 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	31 000
2018 talousarvio	3 405 000
2017 tilinpäätös	3 467 000
2016 tilinpäätös	3 631 000

Pääluokka 24

ULKOMINISTERIÖN HALLINNONALA

Selvitysosa: Pääluokan nimike on muutettu.

01. Ulkoasiainhallinto

01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 001 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 136 000 euroa aiheutuu Kiinan paikkariippumattoman viisumikäsitteilyn lisäresursoinnista kuudella viisumivirkailijalla ja yhdellä laittoman maahanmuuton asiantuntijalla, 48 000 euroa vientilupahakemusten käsittelyn lisäresursoinnista, 121 000 euroa on siirtoa momentilta 24.30.66 opetussektorin erityisasiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin Suomen Ukrainan suurlähetystössä Kiovassa 1.8.2018 lukien, 110 000 euroa on siirtoa momentilta 26.30.01 pelastus- ja kriisivalmiusasioiden erityisasiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin Suomen pysyvässä edustustossa EU:ssa 1.8.2018 lukien, 97 000 euroa on siirtoa momentilta 28.01.01 rahoitusattasean palkkaus- ja muihin menoihin Suomen pysyvässä edustustossa 1.9.2018 lukien ja 446 000 euroa on siirtoa momentilta 29.40.20 Team Finland Knowledge -asiantuntijoiden palkkaus- ja muihin menoihin Suomen suurlähetystöissä Argentiinassa Buenos Airesissa, Yhdysvalloissa Washingtonissa ja Singaporessa ja 1 043 000 euroa aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	2 001 000
2018 talousarvio	219 488 000
2017 tilinpäätös	220 760 000
2016 tilinpäätös	224 930 000

74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 5 100 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 1 190 000 euroa aiheutuu Suomen pääkonsulaatin New Yorkissa ja pysyvän edustuston YK:ssa kanslian vaihdoksesta, 2 200 000 euroa Suomen suurlähetystön Tokiossa lähetystökiinteistön peruskorjauksen jatkamisesta, 750 000 euroa Suomen Teheranin suurlähetystön kanslian vaihdoksesta, 300 000 euroa Suomen pysyvän edustuston Genevessä virka-asunnon korjauksesta, 500 000 euroa Suomen suurlähetystön Kööpenhaminassa kanslian kat-

toremontista ja 160 000 euroa Suomen suurlähetystön Oslossa kattoremontista ja lämmitysmuodon vaihdosta.

2018 I lisätalousarvio	5 100 000
2018 talousarvio	7 470 000
2017 tilinpäätös	7 860 000
2016 tilinpäätös	9 900 000

10. Kriisinhallinta

20. *Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

04.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	1 990 000
05.	Yhteiset menot	9 575 000
06.	Suomen Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallintajoukon menot (EUFOR/ ALTHEA-operaatio)	245 000
08.	Resolute Support -operaatio, Afganistan	5 554 000
09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintameneihin	6 204 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	676 000
14.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	22 999 000
15.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	248 000
16.	Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	293 000
18.	Irakin koulutusoperaation menot	8 541 000
19.	EUNAVFOR MED, Välimeren operaation menot	1 422 000
20.	Golanin kriisinhallintaoperaation menot (UNDOF)	252 000
Yhteensä		57 999 000

Selvitysosa: Käyttösuunnitelmakohtista 11., 14., 16. ja 18. vähennetään yhteensä 6 204 000 euroa. Vastaavat operaatiomenot katetaan vuoden 2017 talousarviosta näistä operaatioista siirtyneillä erillä. Vähennyksiä vastaava määräraha siirretään käyttösuunnitelmaan lisättävään kohtaan 09.

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintameneihin	+6 204 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	-474 000
14.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	-2 429 000

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

16.	Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	-899 000
18.	Irakin koulutusoperaation menot	-2 402 000
Yhteensä		-

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	57 999 000
2017 tilinpäätös	58 429 000
2016 tilinpäätös	56 446 000

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. *Varsinainen kehitysyhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 8 696 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös ministeriön ja Iso-Britannian kehitysyhteistyöosaston (DFID) kanssa toteutettavien yhteistoimintahankkeiden menojen maksamiseen.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös Finnfundin toteuttaman erityisriskirahoituksen tappioiden korvaamiseen enintään 7 500 000 euroa vuodessa.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Monenkeskinen kehitysyhteistyö	168 758 000
2.	Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö ¹⁾	143 501 000
3.	Euroopan kehitysrahasto	56 517 000
4.	Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	33 025 000
5.	Humanitaarinen apu	72 500 000
6.	Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	4 160 000
7.	Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	1 850 000
8.	Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle ja kehitysyhteistyötiedotukselle sekä kuntasektorin kehitysyhteistyölle	65 000 000
9.	Korkotuki-instrumentti	13 631 000
Yhteensä		558 942 000

¹⁾ Sisältää ministeriön ja Euroopan komission välisen yhteistoimintahankkeen menoja 5 580 000 euroa sekä ministeriön ja Iso-Britannian kehityspoliittisen osaston (DFID) yhteistoimintahankkeen menoja 1 117 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuoden 2018 aikana saa tehdä uusia kehitysyhteistyösopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2018 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 425 875 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että Finnfundille voidaan antaa Teollisen yhteistyön rahasto Oy:stä annetun lain (291/79) 3 §:n 4 momentissa tarkoitettuja sitoumuksia erityisriskirahoitukseen liittyvien tappioiden korvaamisesta valtioneuvoston muutoin määräämin ehdoin siten, että sitoumusten piiriin kuuluvien maksettujen luottojen, osake- ja osuussijoitusten yhteinen pääomamäärä saa olla vasta-arvoltaan enintään 75 000 000 euroa.

Lisäksi momentin myöntö- ja sopimuksentekovaltuuksien jakautuminen muutetaan seuraavaksi:

Myöntö- ja sopimusvaltuuksien jakautuminen (euroa)

1.	Monenkeskinen kehitysyhteistyö	38 950 000
2.	Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	151 690 000
3.	Euroopan kehitysrahasto	-
4.	Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	12 000 000
5.	Humanitaarinen apu	27 000 000
6.	Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	6 235 000
7.	Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	-
8.	Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle ja kehitysyhteistyötiedotukselle sekä kuntasektorin kehitysyhteistyölle	172 000 000
9.	Korkotuki-instrumentti	18 000 000
Yhteensä		425 875 000

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 7 700 000 euroa johdun tuesta Irakille ja Syyrialle ja 1 117 000 euroa Iso-Britannian kehitysyhteistyöosastolle palautettavasta maksuosuudesta, joka ei vaikuta Suomen julkisen kehitysavun määrään.

Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 121 000 euroa siirtona momentille 24.01.01 opetussektorin palkkaus- ja muihin menoihin Suomen Ukrainan suurlähetystössä Kiovassa 1.8.2018 lukien.

Muutokset on kohdennettu käyttösuunnitelma-kohtaan 2.

Lisäksi myöntö- ja sopimuksentekovaltuuksien kohtaan 2. lisätään 14 400 000 euroa Turkin pakolaisavun koordinoitaviliseen (*Refugee Facility for Turkey*) jatkon Suomen kansallisen maksuosuuden rahoittamiseksi vuosina 2019—2024.

2018 I lisätalousarvio	8 696 000
2018 talousarvio	550 246 000
2017 tilinpäätös	528 195 000
2016 tilinpäätös	504 343 000

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ministeriö ja hallinto

01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 250 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös demokraatiapalkintoja varten.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 190 000 euroa palkkausten tarkistuksista ja 90 000 euroa siirtona momentilta 28.70.20 henkilötietoja sisältävien asiakirjojen automaattinen anonymisointi ja sisällönkuvailu -hankkeeseen sekä vähennyksenä 30 000 euroa siirtona momentille 25.01.50 Julkisen sanan neuvoston toimintaedellytysten turvaamiseen.

2018 I lisätalousarvio	250 000
2018 talousarvio	19 988 000
2017 tilinpäätös	20 357 000
2016 tilinpäätös	21 428 000

03. Oikeusministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 66 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	66 000
2018 talousarvio	7 961 000
2017 tilinpäätös	7 288 000
2016 tilinpäätös	7 408 000

05. Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 46 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	46 000
2018 talousarvio	9 530 000
2017 tilinpäätös	8 301 000
2016 tilinpäätös	7 290 000

50. Avustukset (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 30 000 euroa.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (1 000 euroa)

Avustukset rikosten uhrien tukipalveluja tuottaville yhteisöille (enintään)	4 855
Avustukset saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen (enintään)	3 317
Muut avustukset (enintään)	220
Yhteensä	8 392

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 25.01.01 Julkisen sanan neuvoston toimintaedellytysten turvaamiseen. Lisäys kohdennetaan käyttösuunnitelmakohtaan Muut avustukset.

2018 I lisätalousarvio	30 000
2018 talousarvio	8 362 000
2017 tilinpäätös	8 323 099
2016 tilinpäätös	6 165 130

10. Tuomioistuimet ja oikeusapu

01. Korkeimman oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 123 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 73 000 euroa aiheutuu palkkausten tarkistuksista ja 50 000 euroa on siirtoa momentilta 25.10.03 aineistopankkihankkeen (AIPA) istuntosali-infrasta aiheutuviin menoihin.

2018 I lisätalousarvio	123 000
2018 talousarvio	8 544 000
2017 tilinpäätös	8 627 000
2016 tilinpäätös	8 968 000

02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 115 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	115 000
2018 talousarvio	13 447 000
2017 tilinpäätös	12 709 000
2016 tilinpäätös	15 319 000

03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 940 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 1 990 000 euroa palkkausten tarkistuksista ja vähennyksenä 50 000 euroa siirtana momentille 25.10.01 aineistopankkihankkeen (AIPA) istuntosali-infrasta korkeimmalle oikeudelle aiheutuviin menoihin.

2018 I lisätalousarvio	1 940 000
2018 talousarvio	250 075 000
2017 tilinpäätös	256 497 000
2016 tilinpäätös	261 138 000

04. Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 557 000 euroa.

Lisäksi vuoden 2017 talousarviossa myönnetystä kaksivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 291 049,19 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

Määrärahan peruuttaminen aiheutuu siitä, että momentille 25.10.04 kirjattavaksi kuuluvia edunvalvonnan ostopalvelumenoja kirjattiin v. 2017 virheellisesti 291 049,19 euron määrä momentille 25.01.20.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2018 I lisätalousarvio	557 000
2018 talousarvio	65 052 000
2017 tilinpäätös	61 152 000
2016 tilinpäätös	61 849 000

20. Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssivalvonta

01. Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 829 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	829 000
2018 talousarvio	100 493 000
2017 tilinpäätös	103 271 000
2016 tilinpäätös	110 100 000

30. Syyttäjät

01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 850 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 415 000 euroa aiheutuu palkkausten tarkistuksista ja 435 000 euroa rikosasioiden määrän kasvusta.

2018 I lisätalousarvio	850 000
2018 talousarvio	44 192 000
2017 tilinpäätös	44 748 000
2016 tilinpäätös	46 690 000

40. Rangaistusten täytäntöönpano

01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 314 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	1 314 000
2018 talousarvio	209 798 000
2017 tilinpäätös	210 864 000
2016 tilinpäätös	211 176 000

50. Vaalimenot

20. Vaalimenot (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 10 695 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennyksestä 9 365 000 euroa aiheutuu siitä, että presidentinvaalissa ei toimitettu toista vaalia ja 1 330 000 euroa siitä, että presidentinvaalin ilmoituskorttien postimaksut suoritettiin enimmiltä osin jo vuoden 2017 talousarvion määrärahasta.

2018 I lisätalousarvio	-10 695 000
2018 talousarvio	45 110 000
2017 tilinpäätös	9 696 360
2016 tilinpäätös	2 777 583

Pääluokka 26

SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 163 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	163 000
2018 talousarvio	13 811 000
2017 tilinpäätös	13 802 000
2016 tilinpäätös	14 647 000

04. Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 13 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	13 000
2018 talousarvio	1 739 000
2017 tilinpäätös	1 439 000
2016 tilinpäätös	1 439 000

24. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 3 680 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu EU:lta saatavien tulojen aikataulujen täsmentymisestä ja sen johdosta maksettavien menojen uudelleen jaksottamisesta.

2018 I lisätalousarvio	-3 680 000
2018 talousarvio	22 555 000
2017 tilinpäätös	32 424 000
2016 tilinpäätös	47 260 000

10. Poliisitoimi

01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 9 225 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 5 497 000 euroa aiheutuu palkkausten tarkistuksista, 2 719 000 euroa välttämättömistä EU-puheenjohtajuuskauden johdosta tehtävistä kalusto- ja välinehankinnoista, 569 000 euroa Jyväskylän poliisivankilan väistötiloihin liittyvistä menoista ja 300 000 euroa satamien valvontakamerajärjestelmien lisäämisestä laivaliikenteen turvallisuuden parantamiseksi.

Lisäksi 140 000 euroa aiheutuu kalustomenosta, mikä liittyy Öljysuojarahaston vuonna 2017 myöntämään ja vuonna 2017 talousarvion momentille 12.26.99 tuloutettuun vastaavaan määrään.

2018 I lisätalousarvio	9 225 000
2018 talousarvio	726 152 000
2017 tilinpäätös	696 678 000
2016 tilinpäätös	730 286 000

02. Suojelupoliisin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 536 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 216 000 euroa aiheutuu palkkausten tarkistuksista ja 1 320 000 euroa tietoliikennetiedustelun infrastruktuurin perustan rakentamisesta.

2018 I lisätalousarvio	1 536 000
2018 talousarvio	33 341 000
2017 tilinpäätös	27 591 000
2016 tilinpäätös	24 009 000

21. KEJO-hankkeen yhteiset toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Poliisihallitus oikeutetaan tekemään KEJO-hankkeen toteuttamiseksi sopimuksia enintään 1 792 000 eurolla.

Selvitysosa: Valtuuden lisäys aiheutuu aiemmin myönnetyn valtuuden uudelleenbudjetoinnista. KEJO-järjestelmän hankintaan on vuoden 2013 talousarviossa myönnetty valtuutta 15 000 000 euroa ja vuoden 2014 kolmannessa lisätalousarviossa 5 000 000 euroa, joista aiheutuvat menot ovat jääneet aiottua pienemmiksi. Uusien, hankkeen etenemiseen tarvittavien sopimusten tekemiseksi on vuoden 2017 kolmannessa lisätalousarviossa myönnetty uutta valtuutta 1 792 000 euroa, joka on jäänyt kokonaisuudessaan käyttämättä sopimusten viivästymisen johdosta.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	1 000 000
2017 tilinpäätös	5 792 000
2016 tilinpäätös	12 922 000

20. Rajavartiolaitos

01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 860 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	1 860 000
2018 talousarvio	235 292 000
2017 tilinpäätös	231 029 000
2016 tilinpäätös	234 527 000

30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 55 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 110 000 euroa siirtona momentille 24.01.01 pelastus- ja kriisivalmiusasioiden EUE-asiantuntijan palkkauksiin ja lisäyksenä 55 000 euroa palkkausten tarkistuksiin.

2018 I lisätalousarvio	-55 000
2018 talousarvio	15 997 000
2017 tilinpäätös	12 914 000
2016 tilinpäätös	12 072 000

02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 378 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	378 000
2018 talousarvio	49 188 000
2017 tilinpäätös	49 795 000
2016 tilinpäätös	52 430 000

40. Maahanmuutto

01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 355 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	355 000
2018 talousarvio	49 395 000
2017 tilinpäätös	57 850 000
2016 tilinpäätös	83 786 000

21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määräraha budjetoidaan ennakkomaksujen ja niiden tasausten osalta maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Määräraha on budjetoitu maksatuspäätösperusteisena. Kohdentamisperustetta täsmennetään niin, että määräraha budjetoidaan vain ennakkomaksujen ja niiden tasausten osalta maksatuspäätösperusteisena.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	137 594 000
2017 tilinpäätös	210 296 423
2016 tilinpäätös	529 814 155

22. Vapaaehtoinen paluu (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös paluun avustamiseen liittyvien siirtomenojen maksamiseen.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Momentilta maksetaan kulutusmenoja ja siirtomenoja. Määräraha on budjetoitu maksatuspäätösperusteisena. Kohdentamisperustetta täsmennetään niin, että määräraha budjetoidaan vain siirtomenojen eli avustusten osalta maksatuspäätösperusteisena.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	6 800 000
2017 tilinpäätös	8 800 000

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustuspolitiikka ja hallinto

01. Puolustusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 198 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 108 000 euroa aiheutuu palkkausten tarkistuksista ja 90 000 euroa sotilastiedustelulaista aiheutuvista menoista.

2018 I lisätalousarvio	198 000
2018 talousarvio	14 085 000
2017 tilinpäätös	14 710 000
2016 tilinpäätös	15 200 000

10. Sotilaallinen maanpuolustus

01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 3 527 000 euroa.

Vuoden 2017 talousarviossa myönnetystä kaksivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 1 560 000 euroa.

Valtuus

Vuoden 2017 toimintamenojen tilausvaltuuden enimmäismäärää vähennetään 31 290 000 eurolla 165 860 000 euroon tilausvaltuuden maksatusaika muuttamatta.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 9 160 000 euroa vuoden 2017 toteutuneen indeksikehityksen mukaista kustannustasotarkistusta, 1 072 000 euroa vuoden 2017 valuuttakurssien muutoksista ja 7 080 000 euroa siirrosta momentille 27.10.18 sekä lisäyksenä 8 825 000 euroa palkkausten tarkistuksista, 3 400 000 euroa sotilastiedustelulaista aiheutuvista menoista ja 1 560 000 euroa määrärahan uudelleenbudjetoinnista.

Vuoden 2014 alusta on siirretty järjestelmään, jossa vuosittain kevään lisätalousarvioesityksen yhteydessä selvitetään valuuttakurssimuutosten nettomääräinen vaikutus edellisen vuoden mää-

rärahatarpeeseen. Vaikutusta vastaava tarkistus ehdotetaan lisätalousarvioesityksissä ao. momenttien määrärahoihin lisäyksenä tai vähennyksenä.

Vuoden 2017 toimintamenojen tilausvaltuuden enimmäismäärää voidaan pienentää, koska tilausvaltuuteen sisältynyt ajoneuvohankinta siirretään momentille 27.10.18.

Uudelleenbudjetointia vastaava määräraha peruutetaan, koska toimitukset ovat viivästyneet tai rahaa on vapautunut tilausvaltuussidonnoista, jolloin se voidaan käyttää muihin vastaaviin hankintoihin.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

Päätösosaan tehtyjen muutosten johdosta valtuustaulukko muuttuu seuraavanlaiseksi:

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2018	2019	2020	2021	2022—	Yhteensä vuodesta 2018 lähtien
Vanhat tilausvaltuudet						
Peruslentokoulutus VN-kalustolla						
-tilausvaltuus	2 424					2 424
KASI-järjestelmän ylläpito -tilausvaltuus	3 000	3 000	3 000			9 000
Vuoden 2015 toimintamenojen tilausvaltuus	10 207					10 207
Kunnossapidon kumppanuus (Millog)						
-tilausvaltuus	95 559	95 131	93 897			284 587
Alkeis- ja peruslentokoulutuksen						
koulutusjärjestelmän hankinta -tilausvaltuus	15 000					15 000
Vuoden 2016 toimintamenojen tilausvaltuus	41 892	8 986	6 380	5 600		62 858
Vuoden 2017 toimintamenojen tilausvaltuus	104 951	25 045	13 330	8 754		152 080
Alkeis- ja peruslentokoulutuksen koulutus-						
järjestelmän palveluhankinta -tilausvaltuus	2 157	4 581	4 581			11 319
Vanhat tilausvaltuudet yhteensä	275 190	136 743	121 188	14 354		547 475
Uudet tilausvaltuudet						
Vuoden 2018 toimintamenojen tilausvaltuus	14 588	115 401	27 452	4 500	4 500	166 441
Uudet tilausvaltuudet yhteensä	14 588	115 401	27 452	4 500	4 500	166 441
Valtuudet yhteensä	289 778	252 144	148 640	18 854	4 500	713 916
2018 I lisätalousarvio						-3 527 000
2018 talousarvio						1 941 231 000
2017 tilinpäätös						1 903 589 000
2016 tilinpäätös						1 899 710 000

18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään lisäystä 19 999 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että muihin puolustusmateriaalihankintoihin kuin tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen tai niihin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen määrärahaa saa käyttää enintään 129 433 000 euroa.

Valtuus

Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen 2018 (PVKEH 2018) -tilausvaltuuden enimmäismäärää lisätään 30 790 000 eurolla 1 638 850 000 euroon tilausvaltuuden maksatusaikaa muuttamatta.

Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen 2017 (PVKEH 2017) -tilausvaltuuden enimmäismäärää lisätään 6 000 000 eurolla 507 000 000 euroon tilausvaltuuden maksatusaikaa muuttamatta.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 2 762 000 euroa vuoden 2017 toteutuneen indeksikehityksen mukaista kustannustasotarkistusta ja lisäyksenä 13 681 000 euroa vuoden 2017 valuuttakurssien muutoksista, 2 000 000 euroa Jurmo -veneluokan korjaamisesta sekä 7 080 000 euroa siirrosta momentilta 27.10.01.

Vuoden 2014 alusta on siirrytty järjestelmään, jossa vuosittain kevään lisätalousarvioesityksen yhteydessä selvitetään valuuttakurssimuutosten nettomääräinen vaikutus edellisen vuoden määrärahatarpeeseen. Vaikutusta vastaava tarkistus ehdotetaan lisätalousarvioesityksissä ao. momenttien määrärahoihin lisäyksenä tai vähennyksenä.

PVKEH 2018 -tilausvaltuuden enimmäismäärän lisääminen aiheutuu ajoneuvohankinnan siirtämisestä momentilta 27.10.01 momentille 27.10.18.

Jurmo -veneluokkaan liittyvä PVKEH 2017 -tilausvaltuuden enimmäismäärän ja määrärahan 2 000 000 euron lisääminen aiheutuu peruskorjauksen yhteydessä ilmenneestä yllättävästä ja vakavasta tyyppikohtaisesta runkovauriosta.

Tehtyjen muutosten jälkeen momentin määrarahasta arvioidaan käytettävän 357 747 000 euroa tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen, 10 919 000 euroa tilausvaltuuksiin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen sekä 129 433 000 euroa muihin puolustusmateriaalihankintoihin.

Päätösosaan tehtyjen muutosten johdosta valtuustaulukko muuttuu seuraavanlaiseksi:

**Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot
(1 000 euroa)**

	2018	2019	2020	2021	2022—	Yhteensä vuodesta 2018 lähtien
Vanhat tilausvaltuudet						
Valmiusyhtymien varustaminen (VYV 1) -tilausvaltuus	19 100					19 100
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2012) -tilausvaltuus	3 371	25 000				28 371
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2014) -tilausvaltuus	58 450	25 186	22 000			105 636
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2015) -tilausvaltuus	19 025	12 500				31 525
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2016) -tilausvaltuus	54 900	12 000	12 355			79 255
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2017) -tilausvaltuus	81 821	124 127	97 723	27 299	99 130	430 100
Vanhat tilausvaltuudet yhteensä	236 667	198 813	132 078	27 299	99 130	693 987
Uusi tilausvaltuus						
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2018) -tilausvaltuus	121 080	381 980	283 210	249 490	603 090	1 638 850
Uusi tilausvaltuus yhteensä	121 080	381 980	283 210	249 490	603 090	1 638 850
Valtuudet yhteensä	357 747	580 793	415 288	276 789	702 220	2 332 837

2018 I lisätalousarvio	19 999 000
2018 talousarvio	478 100 000
2017 tilinpäätös	499 355 000
2016 tilinpäätös	559 617 000

30. Sotilaallinen kriisinhallinta

20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 357 000 euroa.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	915 000
02.	Suomen Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallintajoukon menot (EUFOR/ ALTHEA-operaatio)	105 000
03.	Sotilastarkkailijatoiminnan menot	2 438 000
04.	Resolute Support -operaatio, Afganistan	5 470 000
05.	Irakin koulutusoperaation menot	17 071 000

Käyttösuunnitelma (euroa)

07.	Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot	5 512 000
08.	Kriisinhallinnan joukkojen kehittämissuunnitelma	7 900 000
10.	EUNAVFOR MED, Välimeren operaation menot	230 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	320 000
15.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	16 645 000
16.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	175 000
17.	Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	653 000
18.	Golanin kriisinhallintaoperaation menot (UNDOF)	56 000
20.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansainvälisestä helikopterirahastosta aiheutuviin menoihin, Pohjoismaiden Base Camp -pooliin osallistumisesta aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	891 000
Yhteensä		58 381 000

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 1 641 000 euroa sotilaallisen kriisinhallinnan lisämenoihin ja vähennyksenä 284 000 euroa vuoden 2017 toteutuneen indeksikehityksen mukaisena kustannustasotarkistuksena. Lisätarve aiheutuu Irakin OIR-operaation siirrosta uudelle toimialueelle.

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

05.	Irakin koulutusoperaation menot	1 641 000
20.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansainvälisestä helikopterirahastosta aiheutuviin menoihin, Pohjoismaiden Base Camp -pooliin osallistumisesta aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	-284 000
Yhteensä		1 357 000
2018 I lisätalousarvio		1 357 000
2018 talousarvio		57 024 000
2017 tilinpäätös		57 359 000
2016 tilinpäätös		35 761 000

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 778 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 1 500 000 euroa on siirtoa momentilta 28.70.20 tuottavuusanalyysien toteuttamisen edellyttämiin palveluostoihin ja henkilöstömenoihin ja 278 000 euroa aiheutuu palkkausten tarkistuksista. Lisäksi momentille lisätään 97 000 euroa, joka siirretään momentille 24.01.01 Suomen EU-edustustoon palkattavan rahoituspalveluiden erityisasiantuntijan palkkausten menoihin.

2018 I lisätalousarvio	1 778 000
2018 talousarvio	30 415 000
2017 tilinpäätös	30 295 000
2016 tilinpäätös	30 363 000

69. Suomen Pankin eräiden sijoitustuottojen siirto Kreikan valtiolle (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 16 080 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on Suomen osuus vuonna 2017 saaduista tuotoista euroalueen jäsenvaltioiden kansallisten keskuspankkien Kreikan valtionvelkakirjoihin osana Euroopan keskuspankkijärjestelmän arvopaperimarkkinaohjelmaa tekemistä sijoituksista.

2018 I lisätalousarvio	16 080 000
2018 talousarvio	13 000 000

10. Verotus ja tulli

01. Verohallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 892 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	2 892 000
2018 talousarvio	368 601 000
2017 tilinpäätös	405 820 000
2016 tilinpäätös	444 657 000

02. Tullin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 088 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	1 088 000
2018 talousarvio	164 518 000
2017 tilinpäätös	159 837 000
2016 tilinpäätös	172 251 000

20. Palvelut valtioyhteisölle

01. Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 528 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 121 000 euroa aiheutuu palkkausten tarkistuksista ja 407 000 euroa siirrosta momentilta 28.70.20 ohjelmistorobotiikkahankkeeseen.

2018 I lisätalousarvio	528 000
2018 talousarvio	23 721 000
2017 tilinpäätös	22 837 000
2016 tilinpäätös	28 616 000

07. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 533 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 28.70.20 tekoälyn hyödyntämiseen asiakaspalvelun parantamiseksi.

2018 I lisätalousarvio	533 000
2018 talousarvio	2 000 000
2017 tilinpäätös	1 034 340
2016 tilinpäätös	-289 139

09. Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 436 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 28.70.20 tekoälyn hyödyntämiseen asiakaspalvelun parantamiseksi.

2018 I lisätalousarvio	436 000
2018 talousarvio	3 000 000
2017 tilinpäätös	3 000 000
2016 tilinpäätös	3 000 000

88. Senaatti-kiinteistöt

4. Valtuudet

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Senaatti-kiinteistöt oikeutetaan luovuttamaan Kiinteistö Oy Helsingin Haartmaninkatu 1:lle Helsingin kaupungissa Meilahden kaupunginosassa sijaitsevan kiinteistön 91-15-529-6 sillä sijaitsevina rakennuksineen 15 milj. euron kauppahinnalla sekä Senaatti-kiinteistöjen muutoin määräämin ehdoin.

Selvitysosa: Valtuuden mukainen kiinteistövarallisuus sijaitsee Helsingin kaupungin Meilahden kaupunginosassa. Avoimeen tarjousmenettelyyn perustuneessa myyntiprosessissa kiinteistövarallisuudesta saatu ja valituksi tullut tarjous on ollut 15 milj. euroa, joka vastaa omaisuuden käypää arvoa. Ostajana toimii Kiinteistö Oy Helsingin Haartmaninkatu 1, jonka koko osakekannan omistaa Erikoissijoitusrahasto eQ Hoivakiinteistöt.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	—
2017 tilinpäätös	—
2016 tilinpäätös	—

30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto

01. Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 873 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 430 000 euroa aiheutuu maakunta- ja sote-uudistuksesta johtuvista ja EU-säädösten edellyttämistä muutoksista tilastotuotantoon, 395 000 euroa palkkausten tarkistuksista sekä 48 000 euroa tilastohaastattelijoiden vuosilomiin liittyvästä palkkakustannusten noususta.

2018 I lisätalousarvio	873 000
2018 talousarvio	47 299 000
2017 tilinpäätös	47 138 000
2016 tilinpäätös	50 179 000

02. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 31 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	31 000
2018 talousarvio	3 412 000
2017 tilinpäätös	3 382 000
2016 tilinpäätös	3 714 000

03. Väestörekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 252 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 215 000 euroa aiheutuu äitiyslain muutosten edellyttämistä tietojärjestelmien muutokustannuksista ja 37 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	252 000
2018 talousarvio	33 469 000
2017 tilinpäätös	10 060 000
2016 tilinpäätös	7 623 000

40. Valtion alue- ja paikallishallinto

01. Aluehallintoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 444 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	444 000
2018 talousarvio	50 402 000
2017 tilinpäätös	53 560 000
2016 tilinpäätös	56 022 000

02. Maistraattien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 338 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	338 000
2018 talousarvio	27 899 000
2017 tilinpäätös	28 429 000
2016 tilinpäätös	31 111 000

60. Valtionhallinnon yhteiset henkilöstömenot

02. Erikseen budjetoidut palkkamenot (arviomääräraha)

Valtuus

Vuonna 2018 Kilpailu- ja kuluttajaviraston, Luonnonvarakeskuksen, Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtorin sekä Opetushallituksen uusien palkkausjärjestelmien käyttöönottamisesta tehtävissä virka- ja työehtosopimuksissa saadaan sitoutua:

- a) maksamaan työnantajarahoituksena enintään yhden kolmasosan kunkin palkkausjärjestelmän kokonaiskustannuksista, kuitenkin enintään 1 715 000 euroa vuodessa sekä
- b) lisäksi maksamaan vuodesta 2023 alkaen palkkausten täysimääräiseen maksamiseen tarvittavan, virka- ja työehtosopimuksen kustannuksia kunakin vuonna vielä mahdollisesti virka- ja työehtosopimusrahoituksella kattamatta olevan määrän, kuitenkin yhteensä enintään 670 000 euroa vuodessa.

Valtuuden perusteella tehdyistä sopimuksista aiheutuvat edellä sanotut menot maksetaan kunkin viraston kulloinkin käytettävissä olevasta toimintamenomäärärahasta.

Selvitysosa: Valtionhallinnon rakennemuutoksissa, joissa uusia virastoja perustetaan, otetaan käyttöön niitä koskevat palkkausjärjestelmät. Ne aiheuttavat lisäkustannuksia, koska siirtyvän henkilöstön palkat on turvattu ja osalle henkilöstöstä kohdistuu palkkausten korotuksia. Valtiovarainministeriö ja valtion henkilöstöä edustavat pääsopijajärjestöt ovat 9.1.2018 tehneet virka- ja työehtosopimuksen näiden sopimusten rahoituksesta nyt kysymyksessä olevien virastojen osalta. Sen mukaan rahoitus perustuu pääosin virastokohtaisesti toteutettaviin sopimuseriin, mutta 1/3:n osalta työnantajarahoitukseen. Lisäksi sen mukaan olisi lähtökohtana enintään viiden vuoden mittainen siirtymäkausi.

Valtuuden käyttö 1/3:n määräisen työnantajarahoituksen ja enintään viiden vuoden siirtymäkauden sisällyttämiseksi virastokohtaisiin virka- ja työehtosopimukseen on tarkoituksenmukaista sen asemesta, että valtiovarainministeriö tekisi nämä sopimukset keskitetysti ja ne erikseen alistettaisiin valtioneuvoston ja eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hyväksyttäväksi, mitä tavanomainen menettely edellyttäisi. Edellä mainittu, 9.1.2018 tehty virka- ja työehtosopimus on tehty ehdolla, että valtion talousarviossa annetaan tässä tarkoitettu valtuus.

Valtuudet annetaan virastolle tehdä ja valtiovarainministeriölle hyväksyä tällainen virastokohtainen sopimus. Sopimuksia tehtäessä niihin otetaan asiasta sopimusmääräykset, jotka pysyvät valtuuden puitteissa. Valtiovarainministeriö (Valtion työmarkkinalaitos) varmistaa asian kunkin sopimuksen tarkastaessaan ja hyväksyessään. Samalla täsmennetään kohtien a) ja b) valtuuksien perusteella viraston maksettaviksi kunakin vuonna tulevat rahamäärät ja niiden väheneminen seuraavasti. Sitoutumisen tulee tapahtua palkkausjärjestelmän käyttöönottamisesta tehtävässä virka- ja työehtosopimuksessa. Sitoutumisen edellytyksenä on, että muu osa sopimuksen kokonaiskustannuksesta katetaan virastoerillä ja muulla virka- ja työehtosopimusrahoituksella (kohta a) ja, että kustannuksia vähentävät siihen aikanaan käytettävät virastoerät ja muu virka- ja työehtosopimusrahoitus, kunnes kustannukset on niillä kokonaan katettu (kohta b). Valtuuden perusteella tehdyistä sopimuksista johtuvat edellä mainitut kustannukset rahoitetaan kunkin viraston olemassa olevilla määrärahoilla, asianomaisina vuosina.

Valtuuden määrät on mitoitettu lisätalousarvioesitystä annettaessa kyseessä olevien virastojen tilanteen perusteella ja ottaen huomioon valtion sopimuskauden 2018—2020 mukaiset virastoerät. Valtuuden virastokohtaiset määrät ratkaistaan erikseen.

Valtuuden seuranta ulottuu viimeiseen sellaiseen vuoteen saakka, jolloin palkkaukset on maksettu täysimääräisinä koko vuoden. Valtiovarainministeriö (Valtion työmarkkinalaitos) vastaa seurannasta ja siinä tarvittavasta tiedosta.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	15 000
2017 tilinpäätös	12 567
2016 tilinpäätös	12 744

70. Valtionhallinnon kehittäminen

01. Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 176 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös harkinnanvaraisiin valtionavustuksiin.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 28.70.22 ja aiheutuu tekoälyä ja tietopolitiikkaa koskevan selonteon valmistelusta, sähköisen asioinnin ensisijaisuuden edistämisestä ja julkisten palveluiden muodostaman tekoälyverkoston kehittämisestä.

Momentin nimike on muutettu. Nimikkeen muutos johtuu siitä, että momentin määrärahaa on tarkoitus käyttää koko julkisen hallinnon eikä vain valtionhallinnon ICT:n ohjaukseen ja kehittämiseen.

2018 I lisätalousarvio	1 176 000
2018 talousarvio	4 125 000
2017 tilinpäätös	6 000 000
2016 tilinpäätös	3 800 000

05. Maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 18 900 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 15 000 000 euroa aiheutuu uusien maakuntien perustamiseen liittyvästä ICT:n muutoksen toimeenpanosta ja näihin liittyvistä tietojärjestelmien konsolidointikustannuksista, 2 500 000 euroa palvelujen hankintaan maakunta- ja sote-uudistuksen toimeenpanon tueksi ja 1 400 000 euroa maakuntatieto-ohjelman kustannuksista.

2018 I lisätalousarvio	18 900 000
2018 talousarvio	180 070 000
2017 tilinpäätös	53 300 000

20. Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 8 377 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennyksestä 1 615 000 euroa on siirtoa momentille 23.01.01 valtioneuvoston yhteinen sähköinen työpöytä -hankkeeseen, 90 000 euroa momentille 25.01.01 henkilötietoja sisältävien asiakirjojen automaattinen anonymisointi ja sisällönkuvailu -hankkeeseen, 1 500 000 euroa momentille 28.01.01 tuottavuusanalyysien toteuttamisen edellyttämiin palveluostoihin ja henkilöstömenoihin, 407 000 euroa momentille 28.20.01 ohjelmistorobotiikkahankkeeseen, 533 000 euroa momentille 28.20.07 tekoälyn hyödyntämiseen asiakaspalvelun parantamiseksi, 436 000 euroa momentille 28.20.09 tekoälyn hyödyntämiseen asiakaspalvelun parantamiseksi, 1 196 000 euroa momentille 30.20.02 ELTE-hankkeeseen, 1 040 000 euroa momentille 30.20.03 Hyrrä-hankkeeseen, 800 000 euroa momentille 30.20.03 yhteisen eläinvalvonnan ja täydentävien ehtojen tietojärjestelmän uudistaminen -hankkeeseen ja 760 000 euroa momentille 32.20.06 tuottavuutta edistävien tekoälysovellusten kehittämiseen.

2018 I lisätalousarvio	-8 377 000
2018 talousarvio	23 268 000
2017 tilinpäätös	49 730 000
2016 tilinpäätös	17 799 000

22. Hallinnon palveluiden digitalisoinnin tuki (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 1 926 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennyksestä 750 000 euroa on siirtoa momentille 30.70.01 ASREK-hankkeeseen ja 1 176 000 euroa momentille 28.70.01 tekoälyä ja tietopolitiikkaa koskevaan selonteon valmisteluun, sähköisen asioinnin ensisijaisuuden edistämiseen ja tekoälyverkoston kehittämiseen.

2018 I lisätalousarvio	-1 926 000
2018 talousarvio	4 176 000
2017 tilinpäätös	—
2016 tilinpäätös	175 000

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 7 764 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) perusteena olevien valtion vuoden 2018 talousarviossa arvioitujen tulojen määrän muutoksesta.

2018 I lisätalousarvio	7 764 000
2018 talousarvio	237 302 000
2017 tilinpäätös	233 616 482
2016 tilinpäätös	219 560 594

31. Verohyvitys Ahvenanmaan maakunnalle (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 200 000 euroa.

Selvitysosa: Ahvenanmaan valtuuskunnan 1.3.2018 tekemän päätöksen mukaan vuoden 2016 verohyvityksen määrä on 15 196 476 euroa.

2018 I lisätalousarvio	200 000
2018 talousarvio	15 000 000
2017 tilinpäätös	23 945 287
2016 tilinpäätös	9 508 580

33. Arpajaisveron tuoton palauttaminen Ahvenanmaan maakunnalle (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 586 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu siitä, että Ahvenanmaan maakunnalle palautettava vuodelta 2017 maksettu arpajaisveron määrä on ennakoitua pienempi.

2018 I lisätalousarvio	-586 000
2018 talousarvio	13 000 000
2017 tilinpäätös	11 433 278
2016 tilinpäätös	11 104 686

90. Kuntien tukeminen

20. Julkisen sektorin yhteisen tietohallinnon ja tiedon hallinnan kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 600 000 euroa.

Vuoden 2016 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 3 600 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu aiemmin budjetoidun määrärahan uudelleenbudjetoinnista. Määrärahan uudelleenbudjetoinnilla mahdollistetaan mm. kuntien talous- ja toimintatietojen, tilastoinnin ja tietohuollon kehittämisohjelman tuotosten käyttöönotto ja kehittämisohjelman aikainen ylläpito.

Määrärahan peruuttaminen on huomioitu momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2018 I lisätalousarvio	3 600 000
2018 talousarvio	2 475 000
2017 tilinpäätös	1 400 000
2016 tilinpäätös	7 000 000

91. Työllisyyden ja elinkeinoelämän tukeminen

41. Energiaverotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 23 000 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää hakemuksesta maksettavaan

1) maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annetussa laissa (603/2006) tarkoitettuun palautukseen

2) sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetussa laissa (1168/2002 8 a §) tarkoitettuun energiaintensiivisten yritysten veronpalautukseen.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 25 000 000 euroa, josta 10 000 000 euroa siirtona momentilta 30.20.61, perustuen hallituksen päätökseen tukea syksyn 2017 vaikeista sadonkorjuuolosuhteista kärsiviä maatalouden harjoittajia kohonneiden kone- ja kuivatuskustannusten kompensoimiseksi veron väliaikaisena lisäpalautuksena vuoden 2017 aikana maataloudessa käytetystä kevyestä polttoöljystä sekä vähennyksenä 2 000 000 euroa energiaintensiivisten yritysten veronpalautusten ennakoitua alhaisemmasta määrästä vuonna 2017.

2018 I lisätalousarvio	23 000 000
2018 talousarvio	261 000 000
2017 tilinpäätös	242 444 004
2016 tilinpäätös	243 224 128

Pääluokka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 142 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 192 000 euroa palkkausten tarkistuksista ja vähennyksenä 50 000 euroa siirtona momentille 23.01.01 ministeriöiden arkistojen järjestämiseen.

2018 I lisätalousarvio	142 000
2018 talousarvio	17 672 000
2017 tilinpäätös	19 674 000
2016 tilinpäätös	19 731 000

02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 10 266 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös 10 000 000 euroa osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeeseen sisältyvän peruskouluforumin tasa-arvoisen peruskoulun tavoitteiden ja toimien toimeenpanon tukemiseen eri tasoilla ja 80 000 euroa Euroguidance-toiminnan menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Lisäyksestä 186 000 euroa aiheutuu palkkausten tarkistuksista, 80 000 euroa siirrosta momentilta 32.30.01 Euroguidance-toimintaan ja 10 000 000 euroa siirrosta momentilta 29.40.20 osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeeseen uusi peruskoulu -ohjelman toteuttamiseen.

2018 I lisätalousarvio	10 266 000
2018 talousarvio	58 458 000
2017 tilinpäätös	60 205 000
2016 tilinpäätös	59 793 030

03. Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 36 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää:

- 1) enintään 3 655 000 euroa kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen toimintamenojen maksamiseen
- 2) enintään 3 834 000 euroa ylioppilastutkintolautakunnan kanslian toimintamenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	36 000
2018 talousarvio	7 453 000
2017 tilinpäätös	6 972 000
2016 tilinpäätös	6 345 270

21. Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 300 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös kansainvälisen talviurheilun teemavuoden 2019 toteuttamisesta aiheutuviin menoihin ja avustuksiin.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Suomen ja Kiinan välisen talviurheilun teemavuoden toimenpiteiden toteuttamisesta ja koordinoimisesta.

2018 I lisätalousarvio	300 000
2018 talousarvio	3 058 000
2017 tilinpäätös	3 058 000
2016 tilinpäätös	3 543 000

53. Eräät turvapaikanhakijoista ja maahanmuuttajista aiheutuvat avustukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 300 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 29.70.55 ja aiheutuu opintotukioikeuden laajentamisesta oppivelvollisuuden ylittäneisiin opiskelijoihin.

2018 I lisätalousarvio	-300 000
2018 talousarvio	8 090 000
2017 tilinpäätös	8 090 000
2016 tilinpäätös	2 190 000

10. Yleissivistävä koulutus ja varhaiskasvatus

01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 307 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	307 000
2018 talousarvio	41 254 000
2017 tilinpäätös	42 183 000
2016 tilinpäätös	43 082 000

20. Yleissivistävän koulutuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 26 300 000 euroa digitaalisten oppimateriaalien käyttöönoton vauhdittamisesta, digioppimisen kokeiluista ja kehittämisestä, kielikokeiluista, taiteen perusopetuksen saavutettavuuden edistämisestä sekä lukuvuonna 2018—2019 lukiokoulutuksen tutoropettajamallin pilotoinnista aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu käynnistettävästä pilotista, jolla toisen asteen oppilaitoksia kannustetaan kehittämään ratkaisuja oppimateriaalikustannusten alentamiseen.

Perustelujen muutos aiheutuu tutoropettajatoimintamallin pilotoinnista lukiokoulutuksessa.

2018 I lisätalousarvio	2 000 000
2018 talousarvio	39 557 000
2017 tilinpäätös	34 016 000
2016 tilinpäätös	18 096 950

31. Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 9 000 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 7 418 000 euroa vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) 14 §:n mukaisesti avustuksiin.

Lisäksi valtionosuuteen oikeuttavien yksiköiden jako muutetaan seuraavaksi:

Valtionosuuteen oikeuttavat yksiköt

	enimmäismäärä	yksikkö
Valtionosuus kansalaisopistojen käyttökustannuksiin	1 714 234	opetustunti
Valtionosuus kansanopistojen käyttökustannuksiin	248 708	opiskelijaviikko
Valtionosuus opintokeskusten käyttökustannuksiin	159 871	opetustunti
Valtionosuus kesäyliopistojen käyttökustannuksiin	53 756	opetustunti

Selvitysosa: Lisäyksestä 5 000 000 euroa suunnataan digitaitojen vahvistamiseen liittyvän tekoälyohjelman toteutumista tukevaan koulutukseen, 2 000 000 euroa opetustuntien lisäämiseen riittävän luku- ja kirjoitustaidon ja suomen/ruotsin kielen koulutuksen mahdollistamiseksi sekä 2 000 000 euroa opintoselirahoituksella toteutettavaan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan perustuvaan koulutukseen heikkojen perustaitojen varassa olevien osaamisen parantamiseksi.

2018 I lisätalousarvio	9 000 000
2018 talousarvio	152 433 000
2017 tilinpäätös	145 499 667
2016 tilinpäätös	157 610 744

20. Ammatillinen koulutus*01. Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 42 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	42 000
2018 talousarvio	7 930 000
2017 tilinpäätös	7 975 000
2016 tilinpäätös	8 171 000

30. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen koulutukseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 16 000 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää 764 044 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisena rahoituksena ammatillisen koulutuksen perus- ja suoritusrahoitukseen ja edellä mainitun lain 44 §:n 1 momentin mukaisena valtionavustuksena myönnettävään strategiarahoitukseen ammatillisen koulutuksen järjestäjille.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että ammatillisen koulutuksen tavoitteellinen opiskelijavuosien määrä on enintään 179 000 opiskelijavuotta, mistä työvoimakoulutuksena järjestettävään koulutukseen kohdennettava tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä on vähintään 6 500 opiskelijavuotta.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu kertaluonteisen ammatillisen osaamisen pilotin toteuttamisesta, jossa tavoitteena on kehittää malli, jolla mahdollistetaan alan vaihto täsmäkoulutuksella. Koulutusta kohdennetaan myös heikkojen perustaitojen varassa olevien osaamisen parantamiseen.

2018 I lisätalousarvio	16 000 000
2018 talousarvio	774 071 000
2017 tilinpäätös	716 534 669
2016 tilinpäätös	717 763 091

40. Korkeakouluopetus ja tutkimus

Valtuus

Luvun perusteluja muutetaan siten, että Suomen Akatemian momenteilta 29.40.51 ja 29.40.53 rahoitettaviin tutkimushankkeisiin ja Akatemian rahoittamaan tutkimuksen edistämiseen saa vuonna 2018 hyväksyä sitoumuksia 343 335 000 euron arvosta.

Selvitysosa: Valtuuden 7 000 euroa lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista. Vastaava määrärahan lisäys on huomioitu momentilla 29.40.51.

01. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 84 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	84 000
2018 talousarvio	11 605 000
2017 tilinpäätös	12 081 000
2016 tilinpäätös	12 821 000

02. Kansallisarkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 792 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 117 000 euroa aiheutuu palkkausten tarkistuksista ja 675 000 euroa asiakirjallisen aineiston massadigitoinnin pilotoinnista ja käynnistämisen valmistelusta. Massadigitointi on valtioneuvoston periaatepäätöksen 21.6.2017 toteuttamista asiakirjallisen aineiston digitoinnista ja arkistoinnista vain sähköisenä.

2018 I lisätalousarvio	792 000
2018 talousarvio	17 031 000
2017 tilinpäätös	17 960 000
2016 tilinpäätös	18 045 000

03. Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 5 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	5 000
2018 talousarvio	1 113 000
2017 tilinpäätös	1 145 000
2016 tilinpäätös	1 260 000

04. Varastokirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 8 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	8 000
2018 talousarvio	1 648 000
2017 tilinpäätös	1 681 000
2016 tilinpäätös	1 733 000

20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 446 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 18 100 000 euroa opettajien perus- ja täydennyskoulutuksen uudistamisesta sekä digipedagogisen täydennyskoulutusohjelman toteuttamisesta ja kunnille täydennyskoulutuksen hankinnasta sekä opetushenkilöstön erikoistumiskoulutuksesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen ja enintään 18 300 000 euroa ICT-alan ja muiden työvoimapula-alojen osaajien korkeakoulututkintoihin johtavien tai korkeakoulututkintojen osista koostuvien opintojen toteuttamisesta, yliopistojen verkostomaisen yhteistyön edistämisestä sekä Suomen tekniikan alan yliopistojen yhteistyön toimintamallin kehittämisestä Lounais-Suomessa aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 446 000 euroa siirtona momentille 24.01.01 korkeakoulu- ja tiedepolitiikan asiantuntijoista aiheutuviin menoihin, 10 000 000 euroa siirtona momentille 29.01.02 osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeeseen uusi peruskoulu -ohjelman toteuttamiseen ja lisäyksenä 10 000 000 euroa ICT-alan ja muiden työvoimapula-alojen osaajien korkeakoulututkintoihin johtavien tai korkeakoulututkintojen osista koostuvien opintojen toteuttamisesta työvoiman saatavuuden varmistamiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö perustaa yhdessä ulkoministeriön kanssa Team Finland Knowledge -verkoston seitsemään asemapaikkaan vuosien 2018—2019 aikana.

2018 I lisätalousarvio	-446 000
2018 talousarvio	142 821 000
2017 tilinpäätös	110 981 000
2016 tilinpäätös	55 712 700

51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 7 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	7 000
2018 talousarvio	276 665 000
2017 tilinpäätös	221 609 869
2016 tilinpäätös	227 586 816

70. Opintotuki*01. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 6 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	6 000
2018 talousarvio	613 000
2017 tilinpäätös	696 000
2016 tilinpäätös	643 000

55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 300 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 29.01.53 ja aiheutuu opintotukioikeuden laajentamisesta oppivelvollisuuden ylittäneisiin opiskelijoihin. Opintotukioikeutta laajennetaan siten, että aikuisille tarkoitettuihin perusasteen opintoihin saisi opintotukea 1.8.2018 lukien myös muissa oppilaitoksissa kuin kansanopistoissa.

2018 I lisätalousarvio	300 000
2018 talousarvio	449 326 000
2017 tilinpäätös	602 051 463
2016 tilinpäätös	767 736 706

80. Taide ja kulttuuri*01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 29 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	29 000
2018 talousarvio	3 966 000
2017 tilinpäätös	4 052 000
2016 tilinpäätös	4 362 000

03. Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 13 000 euroa.

Selvitysosa : Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	13 000
2018 talousarvio	2 277 000
2017 tilinpäätös	2 121 000
2016 tilinpäätös	2 192 000

04. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 636 000 euroa.

Selvitysosa : Lisäyksestä 500 000 euroa aiheutuu Kansallismuseon vaihtuvien näyttelyiden tilan rakennushankkeen arkkitehtuurikilpailusta ja 136 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	636 000
2018 talousarvio	19 316 000
2017 tilinpäätös	23 093 000
2016 tilinpäätös	21 731 000

05. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 23 000 euroa.

Selvitysosa : Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	23 000
2018 talousarvio	4 866 000
2017 tilinpäätös	4 937 000
2016 tilinpäätös	5 448 000

06. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 42 000 euroa.

Selvitysosa : Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	42 000
2018 talousarvio	5 969 000
2017 tilinpäätös	6 080 000
2016 tilinpäätös	6 491 000

31. *Valtionosuus ja -avustus teattereiden, orkestereiden ja museoiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 717 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 29.80.53 ja aiheutuu muuttuneesta toimintatavasta kulttuurilaitosten rahoituksessa.

2018 I lisätalousarvio	717 000
2018 talousarvio	48 565 000
2017 tilinpäätös	48 387 827
2016 tilinpäätös	51 091 143

50. *Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)*

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös menojen ja avustusten maksamiseen kulttuuripolitiikan tutkimus-, selvitys- ja kehittämishankkeisiin.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	7 880 000
2017 tilinpäätös	8 293 000
2016 tilinpäätös	9 821 000

52. *Rahapelitoiminnan voittovarot taiteen edistämiseen (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 600 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös avustuksen maksamiseen Sodan ja rauhan keskus Muistin alkupääomaa varten.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu valtionavustuksesta Sodan ja rauhan keskus Muistin alkupääomaa varten.

2018 I lisätalousarvio	600 000
2018 talousarvio	238 294 000
2017 tilinpäätös	233 369 046
2016 tilinpäätös	233 260 678

53. *Valtionavustus tilakustannuksiin (kiinteä määräraha)*

Momentilta vähennetään 717 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että opetus- ja kulttuuriministeriö saa myöntää valtionavustusta Saamelaismuseosäätiölle Saamelaismuseo Siidan museorakennuksen laajennuksesta aiheutuviin vuokratilakustannuksiin siten, että museon kokonaisvuokramenot ovat vuositasolla enintään 1 311 000 euroa vuodesta 2022 lukien.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 29.80.31 ja aiheutuu muuttuneesta toimintatavasta kulttuurilaitosten rahoituksessa.

29.80

75

2018 I lisätalousarvio	-717 000
2018 talousarvio	27 381 000
2017 tilinpäätös	26 847 335
2016 tilinpäätös	24 548 984

96. *Lahjoitus Suomalais-virolaisen kulttuurisäätiön pääomaan* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu säätiön pääoman kasvattamisesta rahapelitoiminnan rahasto-
varoja purkamalla.

2018 I lisätalousarvio	1 000 000
2018 talousarvio	6 000 000

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto ja tutkimus

01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 208 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	208 000
2018 talousarvio	24 010 000
2017 tilinpäätös	26 184 000
2016 tilinpäätös	24 645 000

05. Luonnonvarakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 566 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	566 000
2018 talousarvio	70 004 000
2017 tilinpäätös	72 401 000
2016 tilinpäätös	78 632 000

10. Maaseudun kehittäminen

40. Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset (siirtomääräraha 3 v)

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2018 saa tehdä ohjelmakauteen 2014—2020 kohdistuvia myöntämispäätöksiä 80 250 000 eurolla. Mikäli ohjelmakauteen 2014—2020 kohdistuvaa vuoden 2017 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2018.

Selvitysosa: Valtuus on mitoitettu vuoden 2018 talousarviossa 67 500 000 euroksi. Momentin valtuutta korotetaan 12 750 000 eurolla. Ohjelmakauden 2014—2020 Manner-Suomen maa-

seudun kehittämisohjelman (maaseutuohjelma) rahoituskehityksen mukaisesta myöntämisvaltuudesta on jäänyt käyttämättä vuosilta 2015 ja 2016 yhteensä 12 750 000 euroa. Valtuuden uudelleenbudjetointi tarvitaan maaseutuohjelman toimenpiteiden täysimääräiseksi toteuttamiseksi.

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (milj. euroa)

	2018	2019	2020	2021	2022—	Yhteensä vuodesta 2018 lähtien
Ennen vuotta 2018 tehdyt sitoumukset	70,6	28,1	4,8	-	-	103,5
Vuoden 2018 sitoumukset ¹⁾	27,9	37,2	23,2	4,6	-	92,9
Menot yhteensä	98,5²⁾	65,3	28,0	4,6	-	196,4

¹⁾ Vuoden 2018 sitoumuksissa on otettu huomioon edelliseltä vuodelta siirtyvä valtuus.

²⁾ Vuonna 2018 menoista arvioidaan rahoitettavan 23,2 milj. euroa edelliseltä vuodelta siirtyneellä määrärahalta

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	75 276 000
2017 tilinpäätös	71 976 000
2016 tilinpäätös	54 800 000

44. Maatalouden toimintaedellytysten turvaaminen (siirtomääräraha 3 v)

Vuoden 2016 kolmannessa lisätalousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärarahasta peruutetaan 1 440 000 euroa.

Selvitysosa: Vuoden 2016 kolmannessa lisätalousarviossa momentille myönnettyä määrärahaa on tarpeen käyttää maataloustuotannon toimintaedellytysten turvaamiseen osana elintarvikkeiden viennin edistämisen toimenpiteitä ja elintarvikeyritysten kansainvälistymistä lisääviä hankkeita. Toimenpiteiden toteuttamiseksi momentille 30.20.47 ehdotetaan peruutettua määrärahaa vastaavasti 1 440 000 euroa.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2018 I lisätalousarvio	—
2017 tilinpäätös	—
2016 tilinpäätös	35 000 000

64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (arvio-määräraha)

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2018 saa tehdä ohjelmakauteen 2014—2020 kohdistuvia myöntämispäätöksiä 121 818 000 eurolla, josta osoitetaan 29 725 000 euroa paikalliseen kehittämiseen liittyviä toimia varten ja 92 093 000 euroa muita tältä momentilta rahoitettavia toimia varten.

Selvitysosa: Valtuus on mitoitettu vuoden 2018 talousarviossa 118 500 000 euroksi. Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman loppuneista, keskeytyneistä ja toteutumatta jääneistä yritys- ja hanketuista on peruuntunut valtuutta 3 318 000 euroa, josta on peruuntunut 925 000 euroa paikalliseen kehittämiseen liittyvistä toimista ja 2 393 000 euroa muista tältä momentilta rahoitettavista toimista. Peruuntunut valtuus ei sisällä valtakunnallisia hankkeita, alueiden välisiä hankkeita, vesiensuojeluhankkeita, Leader-ryhmien yhteishankkeita ja toimintarahaa eikä teknistä apua. Peruuntunut valtuus budjetoidaan uudelleen ohjelman täysimääräisen käytön edistämiseksi.

Valtuuden lisäys (milj. euroa)

	Talousarvio	Lisätalousarvio- esitys	Yhteensä
Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelma (ohjelmakausi 2014—2020), josta			
— EU-osuus	54,238	1,529	55,767
— valtion osuus	64,262	1,789	66,051
Kaikki yhteensä	118,500	3,318	121,818

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	136 800 000
2017 tilinpäätös	126 821 126
2016 tilinpäätös	40 650 185

20. Maa- ja elintarviketalous

02. Elintarviketurvallisuusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 474 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää maksullisten eläintautitutkimusten, joilla pyritään havaitsemaan ja seuraamaan vastustettavia ja uhkaavia eläintauteja, hintojen alentamiseen enintään 1 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 278 000 euroa aiheutuu palkkausten tarkistuksista ja 1 196 000 euroa siirrosta momentilta 28.70.20 eläinten terveyden hallinta (ELTE) -hankkeeseen.

Maksullisten eläintautitutkimusten hintatukea korotetaan 424 000 euroa. Vastustettavien sekä uusien uhkaavien eläintautien havaitsemiseksi ja kotoperäisten eläintautien esiintyvyyden seuraamiseksi tarvitaan näytteitä sairaista eläimistä. Eläintautitutkimuksissa seurannan kannalta riittävän näytemäärän saaminen edellyttää eläinten omistajien tai eläinlääkärien oma-aloitteellisesti lähettämiä näytteitä. Tutkimuskustannusten periminen täysimääräisinä näytteen lähettäjältä vähentäisi näytteiden määrää merkittävästi, minkä vuoksi hintatuen käyttö on perusteltua.

2018 I lisätalousarvio	1 474 000
2018 talousarvio	38 125 000
2017 tilinpäätös	40 262 000
2016 tilinpäätös	41 927 000

03. Maaseutuviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 943 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 103 000 euroa aiheutuu palkkausten tarkistuksista ja 1 840 000 euroa siirrosta momentilta 28.70.20, mistä 1 040 000 euroa osoitetaan Hyrrä-hankkeeseen ja 800 000 euroa yhteisen eläinvalvonnan ja täydentävien ehtojen tietojärjestelmän uudistaminen -hankkeeseen.

2018 I lisätalousarvio	1 943 000
2018 talousarvio	22 178 000
2017 tilinpäätös	24 202 000
2016 tilinpäätös	26 250 000

40. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 2 060 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 30.20.47. Siirrettävä määräraha on tarpeen käyttää elintarvikkeiden viennin edistämisen toimenpiteisiin sekä elintarvikeyritysten kansainvälistymistä tukeviin hankkeisiin maataloustuotannon toimintaedellytysten turvaamiseksi.

2018 I lisätalousarvio	-2 060 000
2018 talousarvio	325 400 000
2017 tilinpäätös	327 900 000
2016 tilinpäätös	321 700 000

41. EU-tulotuki ja EU-markkinatuki (arviomääräraha)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös neuvoston asetuksen (EU) N:ro 2018/264 perusteella palautettavien sokerin ja isoglukoosin tuotantomaksujen korkomenoihin.

Selvitysosa: Momentin perustelujen täydennys mahdollistaa määrärahan käyttämisen sokerin ja isoglukoosin tuotantomaksujen palautuksiin liittyvien korkomenojen maksamiseen. Euroopan unionin tuomioistuimien on määrännyt korot maksettavaksi kansallisista varoista. Korkoa maksetaan lopullisten laskelmien mukaisesti Sucros Oy:lle, sokerijuurikkaan myyjille ja Suomen Sokeri Oy:lle. Jäsenvaltiot voivat hakea aiheutuneet korkomenot takaisin komissiolta.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	531 130 000
2017 tilinpäätös	533 706 680
2016 tilinpäätös	587 810 345

47. Ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on tarkoitettu käytettäväksi elintarvikevientiä edistävien toimenpiteiden ja elintarvikeyritysten kansainvälistymistä lisäävien hankkeiden rahoittamiseen. Lisäyksestä 2 060 000 euroa on siirtoa momentilta 30.20.40 ja 1 440 000 euroa muuta lisäystä vuoden 2016 kolmannen lisätalousarvion momentin 30.10.44 peruutusta vastaavasti.

2018 I lisätalousarvio	3 500 000
2018 talousarvio	3 119 000
2017 tilinpäätös	6 839 000
2016 tilinpäätös	2 299 000

61. Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon (siirtomääräraha 3 v)

Vuoden 2017 kolmannessa lisätalousarviossa myönnetty 15 000 000 euron kolmevuotinen siirtomääräraha peruutetaan.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 10 000 000 euroa siirtona momentille 28.91.41 ja lisäyksenä 10 000 000 euroa käytettäväksi siirtoon Maatilatalouden kehittämisrahastoon.

Ehdotetun lisäyksen jälkeen Maatilatalouden kehittämisrahastoon voitaisiin aiemmat siirrot huomioon ottaen siirtää vuonna 2018 hallitusohjelman mukainen 49 000 000 euron määräraha käytettäväksi Biotalous ja puhtaat ratkaisut -strategiseen tavoitteeseen sisältyvän kärkihankkeen 4 (Suomalainen ruoantuotanto kannattavaksi, kauppatase ja sininen biotalous nousuun) toimenpiteisiin.

Muutos perustuu hallituksen päätökseen tukea syksyn 2017 vaikeista korjuuolosuhteista kärsiviä maatalousyrittäjiä siten, että maatalouden energiaveron palautusta korotettaisiin EU-lainsäädännön sallimin tavoin.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	49 000 000
2017 tilinpäätös	48 000 000
2016 tilinpäätös	11 000 000

40. Luonnonvaratalous*21. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 45 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	45 000
2018 talousarvio	13 520 000
2017 tilinpäätös	13 520 000
2016 tilinpäätös	13 519 000

46. Valtionapu Suomen metsäkeskukselle (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 283 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	283 000
2018 talousarvio	39 900 000
2017 tilinpäätös	41 200 000
2016 tilinpäätös	40 800 000

62. Elinkeinokalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 6 414 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta on varattu 14 732 000 euroa EU:n osarahoittamien hankkeiden valtion rahoitusosuutta varten.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ohjelmakauden 2014—2020 Euroopan meri- ja kalatalousrahaston toimintaohjelmassa peruuntuneen määrärahan uudelleen budjetoinnista, jotta toimintaohjelmassa osoitettu EU:n ja kansallinen rahoitusosuus saataisiin täysimääräisesti käytettyä. Vuoden 2015 talousarviossa budjetoidusta 36 384 000 euron kolmevuotisesta siirtomäärärahasta on jäänyt käyttämättä ja peruuntunut 6 414 000 euroa. Tästä on EU:n osuutta 832 000 euroa ja kansallista osuutta 5 582 000 euroa. Toimintaohjelman toimenpiteet ovat aluksi painottuneet sellaisiin toimenpiteisiin, joissa EU:n osuus hankkeen rahoituksesta on suuri.

2018 I lisätalousarvio	6 414 000
2018 talousarvio	20 362 000
2017 tilinpäätös	20 881 000
2016 tilinpäätös	20 837 000

64. Metsähallitus

2. Peruspääoman muutokset

Luvun perusteluja muutetaan siten, että peruspääomaa voidaan korottaa 12,879 milj. eurolla.

Selvitysosa: Vuoden 2018 talousarvion mukaan peruspääomaa voidaan alentaa 1,003 milj. eurolla. Kun Metsähallituksen peruspääoma korotetaan 13,882 milj. eurolla Luonnonvarakeskukselta Metsähallitukselle siirrettävien kiinteistöjen takia, peruspääoma kasvaa 12,879 milj. eurolla.

Luonnonvarakeskuksen aiemmin hallinnoimien kiinteistöjen, pinta-alaltaan yhteensä 1 793 hehtaaria, siirto Metsähallitukselle perustuu valtion kiinteistöstrategian toteuttamiseen. Strategian mukaisesti valtion maa-, metsä- ja vesialueiden omaisuutta keskitetään Metsähallitukselle. Siirron jälkeen Metsähallituksen peruspääoman määräksi vuoden 2018 lopussa arvioidaan 2 609,4 milj. euroa.

50. Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 40 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	40 000
2018 talousarvio	7 554 000
2017 tilinpäätös	5 514 000
2016 tilinpäätös	5 754 000

70. Maanmittaus ja tietovarannot

01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 147 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 750 000 euroa aiheutuu digitalisuutta edistävän asunto-osakeyhtiörekisterihankkeen (ASREK) suunnittelun ja toteutuksen kuluista siirtana momentilta 28.70.22 ja 397 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	1 147 000
2018 talousarvio	50 237 000
2017 tilinpäätös	47 452 000
2016 tilinpäätös	47 929 000

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot

01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 80 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 125 000 euroa palkkausten tarkistuksiin ja vähennyksenä 45 000 euroa siirtona momentille 23.01.01 ministeriöiden arkistojen järjestämiseen.

2018 I lisätalousarvio	80 000
2018 talousarvio	14 281 000
2017 tilinpäätös	15 171 000
2016 tilinpäätös	15 534 000

10. Liikenneverkko

01. Liikenneviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 535 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	535 000
2018 talousarvio	73 014 000
2017 tilinpäätös	74 313 000
2016 tilinpäätös	78 265 000

20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 15 540 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 7 800 000 euroa aiheutuu Varsinais-Suomen siltasopimuksen mukaisten kohteiden toteuttamisesta. Hankkeessa mt 185 Pernon ja Ihalan eritasoliittymiä parannetaan ja hankkeessa vt 12 Eura—Raijala toteutetaan sujuvuutta parantavia toimia.

Lisäksi lisäyksestä 3 100 000 euroa aiheutuu eritasoliittymän rakentamisesta kt 68 Pietarsaassa Snellmanin tehtaalla ja 4 640 000 euroa hankkeen mt 5013 Kuhasalontien parantamisen toteuttamiseen. Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa myöhemmin toteutettavan jo elinkaarensa päässä olevan Joensuun ratapihan parantaminen.

2018 I lisätalousarvio	15 540 000
2018 talousarvio	1 406 800 000
2017 tilinpäätös	1 271 800 000
2016 tilinpäätös	1 061 400 000

41. Valtionavustus eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu valtionavustuksesta ammatillisen yleisilmailun toimintaedellytysten tukemiseen.

2018 I lisätalousarvio	2 000 000
2018 talousarvio	2 490 000
2017 tilinpäätös	1 150 000
2016 tilinpäätös	1 150 000

77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 24 500 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että Liikennevirasto oikeutetaan tekemään sopimuksia

- 1) hankkeeseen Keski-Pasila, länsiraide liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja aiemmin tehdyt sopimukset mukaan lukien enintään 48 800 000 euroa
- 2) hankkeeseen vt 4 Oulu—Kemi siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja aiemmin tehdyt sopimukset mukaan lukien enintään 140 000 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä valtuuden tarkistuksesta johtuva lisämäärärahan tarve hankkeelle Keski-Pasila, länsiraide. Tarvittavasta 8 800 000 euron lisäyksestä osa katetaan momentille 12.31.10 tuloutettavalla Ratakorridori TEN-T -tuki-hankkeen välimaksatusta vastaavalla määrärahalta 4 242 000 euroa.

Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 1 500 000 euroa hankkeeseen E18 Haminan ohikulkutie. Hanke tarvitsee lisämäärärahan hankkeen valmistumisen jälkeen hankealueelle tulleen ennakoimattoman painuman korjaukseen.

Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon 15 000 000 euroa määrärahan uudelleenjakotuksena hankkeessa Helsinki—Riihimäki rataosan kapasiteetin lisääminen, 1. vaihe vuodelta 2019 vuodelle 2018.

Aikaisemmin päätettyjen hankkeiden valtuuksien tarkistus:

Keski-Pasila, länsiraide

Hankkeen valtuutta tarkistetaan 8 800 000 eurolla 40 000 000 eurosta 48 800 000 euroon. Sopimusvaltuuden tarkistus aiheutuu suunnitelmien valmistumisen ja rakennustöiden alkamisen myötä hankkeen kokonaiskuvan tarkentumisesta ja välttämättömien töiden kustannuksien selviämisestä. Lisämääräraharapeesta katetaan 4 242 000 euroa Ratakorridori-hankkeen TEN-T-tukien tuloutuksia vastaavista määrärahoista.

Vt 4 Oulu—Kemi

Hankkeen valtuutta tarkistetaan 15 000 000 eurolla 125 000 000 eurosta 140 000 000 euroon. Sopimusvaltuuden tarkistus aiheutuu Oulujoen siltojen uusimisesta raskaan liikenteen enimmäismassojen kasvun johdosta. Määräraharape ajoittuu vuosille 2019—2020.

2018 I lisätalousarvio	24 500 000
2018 talousarvio	334 950 000
2017 tilinpäätös	308 100 000
2016 tilinpäätös	347 729 000

20. Liikenteen viranomaispalvelut*01. Liikenteen turvallisuusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentilta vähennetään 156 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 160 000 euroa palkkausten tarkistuksista ja vähennyksenä 316 000 euroa lentoliikenteen valvontamaksun alennuksesta johtuen. Valvontamaksua pienennetään 1,20 eurosta 1,00 euroon 1.7.2018 alkaen.

Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen lentoliikenteen valvontamaksun alentamisesta.

2018 I lisätalousarvio	-156 000
2018 talousarvio	46 953 000
2017 tilinpäätös	46 784 000
2016 tilinpäätös	47 703 000

30. Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut*63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)***Valtuus**

Momentin perusteluja täydennetään siten, että liikenne- ja viestintäministeriö oikeutetaan solmimaan sopimus junaliikenteen ostamisesta vuosina 2018—2019 enintään 4 000 000 euron määräisenä.

Selvitysosa: Perustelujen täydennys aiheutuu junaliikenteen lisäostoista VR-Yhtymä Oy:ltä vuosina 2018—2019. Lisäostot ovat arvoltaan 2 000 000 euroa vuodessa. Vuoden 2016 talousarviossa momentille myönnetty valtuus on 120 680 000 euroa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	89 974 000
2017 tilinpäätös	84 524 000
2016 tilinpäätös	82 774 000

64. Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostamiseen pitkäkestoisin sopimuksin vuoden 2017 talousarviossa myönnettyä valtuutta saa käyttää yhteysalusliikennepalvelusopimusten solmimiseen siltä osin kuin valtuutta ei ole vielä käytetty.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 31.30.66 sopimusten mukaisten yhteysaluspalvelujen hankkimiseen, laiturei-investointien jatkamiseen ja muihin ylläpitäviin menoeriin varautumiseen.

Vuoden 2017 talousarviossa momentille on myönnetty valtuus solmia sopimuksia yhteysalusliikennepalvelujen ostamisesta enintään 10 700 000 eurolla. Valtuudella turvataan Nauvon pohjoisen ja Rymättylän reittien palvelut. Hankintaa ei saatu käynnistettyä vuoden 2017 aikana ja vuoden 2018 talousarviosta puuttui valtuuskirjaus. Sopimusta liikennepalvelujen ostosta ei voida alikirjoittaa ilman valtuutta.

2018 I lisätalousarvio	2 000 000
2018 talousarvio	12 683 000
2017 tilinpäätös	12 990 000
2016 tilinpäätös	12 500 000

66. Yhteysalusliikennepalvelujen ostosopimukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 2 000 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää saariston yhteysalusliikennepalveluihin Kotka—Pyhtään ja Hiittisten reittialueilla, niistä aiheutuviin kulutusmenoihin, selvityksiin ja tiedottamiseen sekä saariston yhteysalusliikenteen käyttämien laitureiden kunnostamiseen Kotka—Pyhtään ja Hiittisten reittialueilla.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 31.30.64. Määrärahan uudelleen kohdennus on mahdollista, koska liikennepalvelusopimusten kustannuskehitys on ollut merkittävästi odotettua maltillisempaa.

Siirrolla ja perustelujen täydentämisellä turvataan rahoituksen riittävyys molemmilla momenteilla huomioiden liikennepalvelusopimusten vuosittaiset indeksi- ja polttoainekorotukset sekä paikallisten laiturei-investointien toteuttaminen.

2018 I lisätalousarvio	-2 000 000
2018 talousarvio	5 303 000
2017 tilinpäätös	5 303 000
2016 tilinpäätös	5 303 000

40. Viestintäpalvelut ja -verkot sekä viestinnän tukeminen

01. Viestintäviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 66 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	66 000
2018 talousarvio	13 156 000
2017 tilinpäätös	11 049 000
2016 tilinpäätös	10 490 256

45. Yleisen uutis- ja ajankohtaistoiminnan ja kansallisen uutistoimistotoiminnan tuki (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys kohdennetaan kansalliseen uutistoimistotoimintaan STT:lle myönnettävään tilapäiseen taloudelliseen tukeen, jonka tarve johtuu mediakentän murroksesta sekä kaupallisen laadukkaan ja luotettavan uutistoiminnan kohtaamista haasteista nykyisessä toimintaympäristössä.

Kansallisen uutistoimiston tulee uudistua. Tuen ehtona on suunnitelma yhtiön talouden vakauttamisesta sekä esitys siitä, miten uutistoimistotoiminnalla voidaan hyödyttää laajasti suomalaista mediakenttää muun muassa robotiikka ja keinoälyä kehittämällä.

Liikenne- ja viestintäministeriö vastaa tuen myöntämisestä ja valvonnasta. Ministeriö määrittelee tuen tarkemmat kriteerit, ehdot ja myöntämisedellytykset.

Momentin nimike on muutettu.

2018 I lisätalousarvio	1 500 000
2018 talousarvio	2 000 000
2017 tilinpäätös	1 000 000

50. Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 13 142 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueella annetussa laissa tarkoitetun Viestintäviraston myöntämän valtion tuen maksamiseen.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu laajakaistahankkeiden arvioitua hitaammasta toteuttamisesta ja määrärahan käytön painottumisesta alkuperäisistä arvioista poiketen hankkeen loppuvuosille.

2018 I lisätalousarvio	13 142 000
2018 talousarvio	—
2017 tilinpäätös	7 643 000
2016 tilinpäätös	14 296 000

50. Sää-, meri- ja ilmastopalvelut

01. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 264 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	264 000
2018 talousarvio	45 545 000
2017 tilinpäätös	45 184 000
2016 tilinpäätös	44 122 999

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 189 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 234 000 euroa palkkausten tarkistuksiin ja vähennyksenä 45 000 euroa siirtona momentille 23.01.01 ministeriöiden arkistojen järjestämiseen.

2018 I lisätalousarvio	189 000
2018 talousarvio	32 685 000
2017 tilinpäätös	34 453 000
2016 tilinpäätös	33 559 000

02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 172 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 1 342 000 euroa palkkausten tarkistuksiin ja vähennyksenä 170 000 euroa siirtona momentille 32.20.06 Work in Finland -sivuston päivittämiseen.

2018 I lisätalousarvio	1 172 000
2018 talousarvio	169 255 000
2017 tilinpäätös	172 030 000
2016 tilinpäätös	193 011 672

88. Pääomasijoitus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:lle (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 15 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää VTT Oy:n oman pääoman korottamiseen käytettäväksi teknologian siirtorahastoon tehtävän sijoitussitoumuksen maksamiseen. Valtion osallistuminen edellyttää, että Euroopan investointirahasto sijoittaa rahastoon vähintään 50 % ja että kaikki toimijat sijoittavat rahastoon samoilla ehdoilla. Pääoma palautetaan valtiolle rahaston purkamisen jälkeen. Mikäli

rahaston pääoma menetetään osittain tai kokonaan, VTT ei ole velvollinen maksamaan pääomaa takaisin valtiolle tältä osin.

Selvitysosa: Perustettava teknologian siirtorahasto edistää VTT:llä, suomalaisissa yliopistoissa ja tutkimuslaitoksissa kehitetyn teknologian siirtoa ja kaupallistamista sekä tutkimus- ja tiedelähtöisten yritysten syntymistä Suomeen. Rahoitusta voidaan kohdentaa myös alkavien yritysten pääomasijoituskelpoisuuden vahvistamiseen.

Uutta rahastoa hallinnoi yksityinen hallinnointiyhtiö ja sen tavoitteena on tehdä 25 sijoitusta varhaisen vaiheen kansainvälistä kasvua hakeviin tutkimuslähtöisiin yrityksiin seuraavan viiden vuoden aikana.

2018 I lisätalousarvio	15 000 000
2016 tilinpäätös	4 182 358

89. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 46 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Suomen Malmijalostus Oy:n oman pääoman korottamiseen.

Selvitysosa: Valtio omistaa kokonaan Suomen Malmijalostus Oy:n, joka on aiemmin toiminut nimellä Terrafame Group Oy. Yhtiön tehtävänä on toimia vähemmistö- tai enemmistöomistajana kaivos- ja akkuklusterin yhtiöissä, joten Terrafame Group Oy:n toimintamandaattia laajennetaan Terrafame Oy:n omistamisesta ja muista Terrafame Oy:hyn liittyvistä tehtävistä kattamaan laajemmin omistus- ja kehitystehtävät kaivos- ja akkuklusteriin liittyen.

Toimintamandaatiltaan laajennettuun yhtiöön on tarkoitus keskittää valtion omistukset kaivos- ja akkuklusterissa toimivissa yhtiöissä. Alkuvaiheessa yhtiön omistukseen olisi tarkoitus siirtää kolme Suomen Teollisuussijoitus Oy:n sijoitussalkussa olevaa yhtiötä ja sitä pääomittettiin 46 000 000 eurolla käytettäväksi näiden ja uusien kaivos- ja akkuklusterin yhtiöiden pääomittamiseen ja tähän toimintaan liittyviin kuluihin. Vastaavasti tuloutettaisiin valtiolle vuoden 2012 ensimmäisessä lisätalousarviossa Suomen Teollisuussijoitus Oy:lle myönnetyn kaivosrahoitusohjelman sijoittamattomat 16 000 000 euron varat sekä peruutettaisiin aiemmin vuoden 2016 talousarviossa Suomen Teollisuussijoitus Oy:n pääomittamiseen budjetoitu 30 000 000 euron määräraha.

2018 I lisätalousarvio	46 000 000
2017 tilinpäätös	100 000 000
2016 tilinpäätös	182 500 000

20. Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka

01. Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 228 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	228 000
2018 talousarvio	30 714 000
2017 tilinpäätös	31 557 000
2016 tilinpäätös	32 665 000

06. Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 679 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 170 000 euroa siirtoma momentilta 32.01.02 Work in Finland -sivuston päivittämiseen, 760 000 euroa siirtoma momentilta 28.70.20 tuottavuutta edistävien tekoälysovellusten kehittämiseen ja 249 000 euroa palkkausten tarkistuksiin sekä vähennyksenä 500 000 euroa EEN-ohjelmatoiminnan kansallisen rahoitusosuuden siirtoma momentille 32.20.40.

2018 I lisätalousarvio	679 000
2018 talousarvio	84 021 000
2017 tilinpäätös	42 153 000
2016 tilinpäätös	38 152 000

40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 30 500 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2018 saa tehdä uusia rahoituspäätöksiä enintään 271 015 000 eurolla.

Selvitysosa: Määrärahan lisäyksestä 30 000 000 euroa aiheutuu rahoituspäätösten maksatusarvioiden tarkentumisesta. Määrärahan ja valtuuden lisäys 500 000 euroa aiheutuu EEN-ohjelmatoiminnan kansallisen rahoitusosuuden siirrosta momentilta 32.20.06.

2018 I lisätalousarvio	30 500 000
2018 talousarvio	250 900 000
2017 tilinpäätös	335 441 666
2016 tilinpäätös	335 351 786

47. Finnvera Oyj:n korkotuet ja tappiokorvaukset (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 26 153 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös Finnvera Oyj:n ja sitä edeltäneen Kera Oyj:n toiminnan rahoittamiseen myönnettävään korkotukeen valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnasta annetun lain (445/1998) ja sitä edeltäneen Kera Oyj:stä annetun lain (65/1971) nojalla annettujen valtioneuvoston sitoumusten mukaisesti.

Selvitysosa: Valtioneuvosto on antanut valtion erityisrahoitusyhtiön luotto-, takaus- ja pääomasijoitustoiminnasta annetun lain (445/1998) 8 §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla sitoumuksen siitä, että valtio korvaa Finnvera Oyj:lle osan niistä luotto- ja takaustappioista, jotka ovat syntyneet kyseisen lain 3 ja 4 §:ssä tarkoitettussa toiminnassa myöntämistä luotoista ja takauksista. Valtio korvaa Finnvera Oyj:lle 50 % luotto- ja takaustappioiden kokonaismäärästä.

Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 26 622 000 euroa ennakoitua pienemmistä valtiolle maksettavaksi tulevista Finnvera Oyj:n tappiokorvauksista ja lisäyksenä 469 000 euroa korkotukien maksamisen palautuksesta momentille.

Momentin nimike on muutettu.

2018 I lisätalousarvio	-26 153 000
2018 talousarvio	56 159 000
2017 tilinpäätös	27 993 447
2016 tilinpäätös	36 044 150

80. Lainat Suomen Vientiluotto Oy:n jälleenahtoitustoimintaan (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 39 300 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös jälleenahtoitustoimintaan myönnettyjen lainojen ennaaikaisesta takaisinmaksua koskevista järjestelyistä aiheutuvien kustannusten maksamiseen.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu lainan ennaaikaisesta takaisinmaksusta aiheutuvista kustannuksista. Takaisinmaksussa Vientiluotto Oy maksaa ennaaikaisesti takaisin Suomen valtiolta saamat jälleenahtoitustuotot noin 1,655 mrd. euroa. Takaisinmaksu lisää tuloja momenteilla 13.01.05 noin 7 milj. euroa ja 15.01.04 noin 1,4 mrd. euroa, josta 1,37 mrd. euroa on aikaistettujen lainojen lyhennyksiä ja noin 64 milj. euroa kurssivoittoja.

2018 I lisätalousarvio	39 300 000
2018 talousarvio	96 986 000
2017 tilinpäätös	92 882 703
2016 tilinpäätös	97 976 810

83. Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 5 800 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2018 uusia lainoja saa myöntää enintään 162 623 000 eurolla.

Selvitysosa: Valtuuden ja määrärahan lisäys 5 800 000 euroa on siirtoa momentilta 32.20.89 ja tarkoitettu käytettäväksi start-up- ja pk-yritysten projekteihin.

2018 I lisätalousarvio	5 800 000
2018 talousarvio	141 000 000
2017 tilinpäätös	141 827 409
2016 tilinpäätös	141 613 291

88. *Pääomasijoitus Suomen Teollisuussijoitus Oy:lle* (siirtomääräraha 3 v)

Vuoden 2016 talousarviossa myönnetty 30 000 000 euron kolmevuotinen siirtomääräraha peruutetaan.

Lisäksi vuoden 2017 talousarviossa myönnetystä 29 500 000 euron kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 15 000 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2018 I lisätalousarvio	—
2017 tilinpäätös	29 500 000
2016 tilinpäätös	30 000 000

89. *Pääomasijoitus Tekes Pääomasijoitus Oy:lle* (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 5 800 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 32.20.83 ja johtuu Tekes Pääomasijoitus Oy:n vähentyneestä pääomantarpeesta vuonna 2018.

2018 I lisätalousarvio	-5 800 000
2018 talousarvio	11 800 000
2017 tilinpäätös	15 700 000
2016 tilinpäätös	30 000 000

30. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka

01. *Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 258 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 1 338 000 euroa palkkausten tarkistuksiin ja vähennyksenä 80 000 euroa siirtona momentille 29.01.02 Euroguidance-toiminnan rahoitukseen.

2018 I lisätalousarvio	1 258 000
2018 talousarvio	163 076 000
2017 tilinpäätös	173 131 000
2016 tilinpäätös	164 737 000

51. *Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 29 000 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää asiantuntija-arviointien, kokeilujen, valmennusten, työvoimakoulutuksen ja yritystoiminnan kehittämisspalvelujen

hankintaan, työllisyyspoliittisiin avustuksiin tai näihin verrattavissa olevien palveluiden hankintaan sekä työhön ja palveluihin hakeutuville ja palveluihin ja asiantuntija-arviointeihin osallistuville maksettaviin kustannusten korvauksiin ja työolosuhteiden järjestelytuen maksamiseen.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös palveluntuottajalta hankittavaan kokonaisuuteen, johon sisältyy työnhakijan palveluprosessiin liittyviä toimia, työnvälityspalvelua tai työkokeiluun ohjaamista tai näihin verrattavissa olevia toimia sekä kohdassa 1 mainittua palvelua.

Edellä tehtyjen muutosten johdosta talousarvion momentin päätösosan kolmannen kappaleen kohta 6) ehdotetaan samalla poistettavaksi tarpeettomana.

Vuoden 2017 talousarviossa myönnetystä 423 753 000 euron kaksivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 2 800 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 24 000 000 euroa aiheutuu yrityslähtöisten työvoimakoulutusten lisäämisestä ja 5 000 000 euroa vaikeassa työmarkkina-asetmassa olevien työllistymisen edistämiseksi käynnistettävistä kasvupalvelupiloteista.

Vuoden 2017 määrärahan peruutus aiheutuu kotouttamisen vaikuttavuusinvestointirahaston (SIB) kautta toteutuneista säästöistä kotouttamiskoulutusmenoissa.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2018 I lisätalousarvio	29 000 000
2018 talousarvio	327 050 000
2017 tilinpäätös	433 753 000
2016 tilinpäätös	598 495 000

40. Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä

01. Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 92 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	92 000
2018 talousarvio	11 188 000
2017 tilinpäätös	10 619 000
2016 tilinpäätös	9 969 000

05. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 147 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	147 000
2018 talousarvio	19 071 000
2017 tilinpäätös	19 482 000
2016 tilinpäätös	19 647 000

50. Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka

40. Alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 5 208 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös Kimolan kanavan kunnostamiseen.

Selvitysosa: Lisäyksestä 4 200 000 euroa aiheutuu Kimolan kanava -hankkeen arvioitua suuremmista kustannuksista ja 1 008 000 euroa hankkeeseen liittyvistä arvonlisäveromenoista.

2018 I lisätalousarvio	5 208 000
2018 talousarvio	10 000 000
2017 tilinpäätös	16 987 000
2016 tilinpäätös	15 000 000

42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 4 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu avustuspäätösten maksatusarvioiden tarkentumisesta.

2018 I lisätalousarvio	4 000 000
2018 talousarvio	12 171 000
2017 tilinpäätös	21 876 457
2016 tilinpäätös	25 149 761

60. Energiapolitiikka

01. Energiaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 50 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	50 000
2018 talousarvio	6 513 000
2017 tilinpäätös	6 407 000
2016 tilinpäätös	8 821 000

42. *Valtiontuki sähköhuollon varmistamiseksi* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 135 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Utsjoen alueella tehtäviin sähköverkon korvausinvestointeihin.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Pohjois-Lapin sähköhuollon varmistamiseksi tuetaan Tunturiverkko Oy:n Utsjoen alueella tehtäviä korvausinvestointeja. Määrärahan tarve aiheutuu Utsjoen alueen sähköverkon korvausinvestoinnin aikataulun viivästyisestä.

2018 I lisätalousarvio	135 000
2017 tilinpäätös	845 857
2016 tilinpäätös	918 733

44. *Uusiutuvan energian tuotantotuki* (arviomääräraha)

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että vuonna 2018 saa tarjouskilpailun perusteella tehdä sitoumuksia tuen myöntämisestä uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain (1396/2010) mukaisessa preemiojärjestelmässä siten, että tukea maksetaan tukiaikana yhteensä enintään 16,8 terawattitunnin sähkön tuotannosta järjestelmään hyväksytyissä voimalaitoksissa.

Selvitysosa: Hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain muuttamisesta (HE 175/2017 vp) 9.11.2017.

Vuoteen 2030 tähtävässä kansallisessa energia- ja ilmastostrategiassa (VNS 7/2016 vp) linjatun mukaisesti ylimenokauden ratkaisuna ja suomalaisen hankeosaamisen ylläpitämiseksi järjestetään teknologianeutraali tarjouskilpailu, jonka perusteella maksetaan sähkön tuotantotukea kustannustehokkaimmille ja kilpailukykyisille uusiutuvan sähkön tuotantoinvestoinneille. Tarjouskilpailun kohteena oleva määrä vastaa 1,4 terawattitunnin keskimääräistä sähkön vuosituotantoa, kun tukiaika on 12 vuotta. Vuonna 2018 järjestettävän tarjouskilpailun voittaneet uusiutuvan sähkön hankkeet tulevat tuotantoon arviolta aikaisintaan vuonna 2020.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	314 100 000
2017 tilinpäätös	225 791 255
2016 tilinpäätös	171 865 622

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 108 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 217 000 euroa palkkausten tarkistuksiin sekä vähennyksenä siirtana momentille 23.01.01 245 000 euroa TOIMI-hankkeeseen ja 80 000 euroa ministeriöiden arkistojen järjestämiseen.

2018 I lisätalousarvio	-108 000
2018 talousarvio	31 004 000
2017 tilinpäätös	31 200 000
2016 tilinpäätös	28 764 000

06. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisen vankiterveydenhuollon yksikön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 613 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 113 000 euroa aiheutuu palkkausten tarkistuksista ja 1 500 000 euroa ulkopuolisten terveyspalvelujen, lääkkeiden ja hoitotarvikkeiden kustannusten kasvun kattamisesta, josta 1 000 000 euroa on siirtoa momentilta 33.70.20.

2018 I lisätalousarvio	1 613 000
2018 talousarvio	16 878 000
2017 tilinpäätös	16 605 000
2016 tilinpäätös	16 522 000

07. Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 196 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 140 000 euroa aiheutuu Valtti-päätelaitteiden käyttöönottoprojektin kustannuksista ja 56 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	196 000
2018 talousarvio	7 992 000
2017 tilinpäätös	8 818 000
2016 tilinpäätös	8 065 000

02. Valvonta

03. Säteilyturvakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 75 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	75 000
2018 talousarvio	12 213 000
2017 tilinpäätös	12 438 000
2016 tilinpäätös	13 271 000

05. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 95 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	95 000
2018 talousarvio	10 836 000
2017 tilinpäätös	10 762 000
2016 tilinpäätös	11 770 000

06. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 30 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	30 000
2018 talousarvio	4 811 000
2017 tilinpäätös	2 080 228
2016 tilinpäätös	4 062 000

07. Työsuojelun aluehallintoviranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 252 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	252 000
2018 talousarvio	24 072 000
2017 tilinpäätös	24 308 000
2016 tilinpäätös	25 333 000

08. Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojen käyttöä hallinnoivan lupaviranomaisen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tietoaineistojen kuvauksien laadintaan sähköiseen mm. palveluun rekisteritietojen tietosisäl- löistä ja niiden soveltuvuudesta käyttötarkoituksen mukaiseen käyttöön
- 2) lupaviranomaisen tietojen käyttöluvia koskevaan neuvontapalveluun ja sen kehittämiseen
- 3) kansallisen sähköisen käyttöluportaalin ylläpitoon ja lupakäsittelyn asianhallintajärjestel- män toimintaan ja kehittämiseen
- 4) käyttöluupalveluun ja käyttölupapäätösten tekemiseen
- 5) käyttöluvan edellyttämän tutkimuksen eettisen käsittelyn liittämisestä osaksi lupaprosessia
- 6) tietojen yhdistämis- ja luovutuspalveluun ja sen kehittämiseen
- 7) koodiavainten säilytyspalveluun
- 8) tietoturvallisen teknisen käyttöyhteyden kehittämiseen ja ylläpitoon tietojen luovuttamiseksi
- 9) sähköisen tietoturvallisen käyttöympäristön kehittämiseen ja ylläpitoon hakijalle luovutettujen tietojen käsittelemiseksi
- 10) lupaviranomaisen ja rekisterinpitäjien yhteistoiminnan kehittämiseen
- 11) lupaviranomaisen yleishallinnosta Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle aiheutuviin kustan- nuksiin.

Selvitysosa: Määrärahaa käytetään lupaviranomaisen peruspalvelujen ja infrastruktuurin kehittämiseen ja ylläpitoon. Käyttöluvan saajat maksavat käyttöluvista maksun ja tarvitsemistaan palveluista kuten tietojen kokoamisesta, yhdistelystä, muokkaamisesta ja luovuttamisesta aiheu- tuvista kustannuksista valtion maksuperustelain (150/1992) nojalla sosiaali- ja terveysministeri- ön määrittämien perusteiden ja lupaviranomaisen ohjausryhmän päätösten mukaisesti. Lupaviran- omainen korvaa rekisterinpitäjälle perityistä maksuista sille kuuluvan osuuden.

Sosiaali- ja terveysministeriö asettaa lupaviranomaiselle ja sen toiminnalle tulostavoitteet lupa- viranomaisen ohjausryhmän esitysten pohjalta.

Hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

2018 I lisätalousarvio	800 000
------------------------	---------

03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta

04. Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 773 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 350 000 euroa aiheutuu Arviointitoiminnon palvelujärjestelmän kokonaisuuden hallinnasta ja ohjauksesta sekä 423 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	773 000
2018 talousarvio	52 479 000
2017 tilinpäätös	49 622 000
2016 tilinpäätös	56 305 000

25. Kansallinen genomikeskus ja kansallinen syöpäkeskus (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös kansallisen lääkekehityskeskuskeskuksen perustamisen valmistelusta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 12 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen ja siitä aiheutuvien muiden menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	7 400 000
2017 tilinpäätös	5 800 000

31. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 13 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen vuodessa valmistelu-, toimeenpano- ja hallinnonti-tehtäviin.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 1 000 000 euroa Perhevapaalta työmarkkinoille -pilotin toimeenpanoon.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu hankkeesta, jossa tuetaan pitkään perhevapailla olleiden henkilöiden paluuta takaisin työelämään. Pilotissa on tarkoitus tarjota ura- ja työnhakuvalmennusta perhekeskuksien yhteydessä.

2018 I lisätalousarvio	1 000 000
2018 talousarvio	50 500 000
2017 tilinpäätös	49 690 000
2016 tilinpäätös	36 300 000

10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus, perustoimeentulotuki ja eräät palvelut

60. Kansaneläkelaitoksen sosiaaliturvarahastojen toimintakulut (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 741 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 241 000 euroa aiheutuu YTHS:n toiminnan laajentumisesta ja 3 500 000 euroa aktiivimallin toimeenpanosta.

2018 I lisätalousarvio	3 741 000
2018 talousarvio	325 000 000
2017 tilinpäätös	331 747 000
2016 tilinpäätös	319 481 000

30. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että Kansaneläkelaitos saa käyttää Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain mukaiseen harkinnanvaraiseen yksilökohtaiseen kuntoutukseen enintään 52 800 000 euroa ja saman lain mukaiseen harkinnanvaraisen yksilökohtaisen kuntoutuksen kehittämishankkeisiin, sairauksien ehkäisemiseen sekä kuntoutusta, sairauksien ehkäisyä ja sairausvakuutusta koskeviin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin enintään 10 100 000 euroa.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	2 119 990 000
2017 tilinpäätös	1 942 157 161
2016 tilinpäätös	1 150 092 347

60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

38. Valtionavustus valinnanvapauden pilottihankkeiden kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaan valinnanvapauden pilottihankkeiden sekä henkilökohtaisen budjetin pilottihankkeiden osalta voidaan tehdä sitoumuksia siten, että niistä aiheutuu valtiolle menoja yhteensä enintään 199 000 000 euroa.

Momentin määräraha muutetaan kolmevuotiseksi siirtomäärärahaksi.

Selvitysosa: Vuosina 2018—2021 toteutettavien valinnanvapauden pilottihankkeiden kokonaisrahoitusta ehdotetaan lisättäväksi 100 milj. eurolla ja muutettavaksi pilottihankkeiden rahoitus valtuuteen perustuvaksi. Vuoden 2018 varsinaisessa talousarviossa valinnanvapauden pilottihankkeiden kustannuksiin on myönnetty 100 milj. euroa. Tämän lisäksi valtuuden käytöstä

arvioidaan aiheutuvan 14 milj. euroa vuonna 2019, 58 milj. euroa vuonna 2020 ja 28 milj. euroa vuonna 2021.

Vuoden 2017 ensimmäisessä lisätalousarviossa määräraha myönnettiin kolmevuotisena siirtomäärärahana, mutta vuoden 2018 talousarviossa määräraha on myönnetty kaksivuotisena siirtomäärärahana.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	100 000 000
2017 tilinpäätös	30 000 000

64. Valtion korvaus rikosasioiden sovittelun järjestämisen kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös rikos- ja riita-asioiden sovittelun tietojärjestelmän kehittämiseen, käyttöönottoon ja ylläpitoon liittyvien menojen maksamiseen sekä enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle sovittelun tietojärjestelmän ylläpito- ja kehitystehtäviin.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	6 850 000
2017 tilinpäätös	6 300 000
2016 tilinpäätös	6 300 000

70. Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen

20. Rokotteiden hankinta (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 1 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 33.01.06.

2018 I lisätalousarvio	-1 000 000
2018 talousarvio	27 390 000
2017 tilinpäätös	26 990 000
2016 tilinpäätös	18 790 000

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöhallinnon toimintamenot

01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 78 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 188 000 euroa palkkausten tarkistuksiin sekä vähennyksenä siirtona momentille 23.01.01 70 000 euroa ympäristöministeriön hankintojen tukemiseen ja 40 000 euroa ministeriöiden arkistojen järjestämiseen.

2018 I lisätalousarvio	78 000
2018 talousarvio	26 456 000
2017 tilinpäätös	27 472 000
2016 tilinpäätös	28 397 000

04. Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 714 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 214 000 euroa aiheutuu palkkausten tarkistuksista ja 500 000 euroa SYKE:n toimintojen Viikkiin siirtymisestä aiheutuvista muuttokustannuksista.

2018 I lisätalousarvio	714 000
2018 talousarvio	22 337 000
2017 tilinpäätös	25 878 000
2016 tilinpäätös	29 815 000

65. Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 600 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 100 000 euroa on siirtoa momentilta 35.10.61 yhdistyksille kohdistettavien avustusten lisäämiseen.

Pidä Saaristo Siistinä ry tekee ympäristönhuoltotyötä saaristoalueilla. Yhdistyksen huoltoalus miehistöineen vastaa Saimaan alueella noin 70 kuntien, kaupunkien, virkistysalueääitiön tai -yhdistyksen omistaman retkisataman huollosta. Lisäyksestä 500 000 euroa aiheutuu Vuoksen vesis-

töalueen käyttötärpeeseen soveltuvan aluksen hankinnasta. Arvioitu hankintahinta on yhteensä 1,2 milj. euroa. Investointia kokonaisuudessaan on mahdotonta irrottaa yhdistyksen perusrahoituksesta.

2018 I lisätalousarvio	600 000
2018 talousarvio	1 835 000
2017 tilinpäätös	2 280 000
2016 tilinpäätös	1 734 000

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

52. Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 504 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 300 000 euroa aiheutuu Saamelaismuseo ja Ylä-Lapin luontokeskus Siidan perusnäyttelyiden uudistamisesta ja uusien tilojen laitteista sekä kalusteista ja 204 000 euroa aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	504 000
2018 talousarvio	31 806 000
2017 tilinpäätös	29 656 000
2016 tilinpäätös	39 616 000

61. Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 100 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 35.01.65 yhdistyksille kohdistettavien avustusten lisäämiseen.

2018 I lisätalousarvio	-100 000
2018 talousarvio	8 592 000
2017 tilinpäätös	6 042 000
2016 tilinpäätös	11 072 000

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

01. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 40 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2018 I lisätalousarvio	40 000
2018 talousarvio	4 886 000
2017 tilinpäätös	5 181 000
2016 tilinpäätös	4 931 000

52. *Avustukset asuinrakennusten sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)*

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää valtionavustuslain nojalla asuinrakennuksen omistaville yhteisöille sähköisen liikenteen latausinfra rakentamiseen. Sähköisen liikenteen latausinfra rakentamisella tarkoitetaan asuinkiinteistön sähköjärjestelmiin kohdistuvia muutostöitä, joiden tarkoituksena on mahdollistaa sähköauton latausmahdollisuus vähintään viidellä autopaikalla.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös latauslaitteeseen liittyviin kustannuksiin, mikäli latauslaitteet ovat avustusta hakevan yhteisön omistuksessa.

Avustusta myönnetään 35 % toteutuneesta arvonlisäverollisesta kokonaiskustannuksesta, kuitenkin enintään 90 000 euroa hakijaa kohti. Avustuksen perusteena oleviin kustannuksiin hyväksytään sähköautojen latausinfrastruktuurin rakentamisen edellyttämät kiinteistön sähköliittymään, sähkönousuihin, sähköpääkeskukseen sekä putkitukseen ja kaapelointeihin kohdistuvat muutostyöt ja näihin liittyvät tavanomaiset maanrakennustyöt. Tarvekartoituksen ja suunnittelun kohdittuulliset kustannukset ovat avustettavia, jos itse latausinfrastruktuurin parantamistoimenpide toteutetaan. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus tekee avustuspäätökset suunnitelmaan perustuvan kustannusarvion mukaisesti. Mak-satus tapahtuu toteutuneiden kustannusten mukaan.

Selvitysosa: Sähköautojen lataukseen myönnettävä tuki kohdistuu asuinkiinteistön sähköverkon kapasiteettia parantaviin muutostöihin. Varsinainen latauspiste, kuten lämmitystolppa tai Type 2 -standardin mukainen latauspiste on rajattu tuen ulkopuolelle, ellei se kuulu avustusta saavan yhteisön omistukseen. Tämä johtuu latauspisteiden omistuksen ja hallinnan erilaisista ratkaisuista. Sähköisen liikenteen latausinfra rakentamisella tarkoitetaan asuinkiinteistön sähköjärjestelmiin kohdistuvia muutostöitä, joiden tarkoituksena on mahdollistaa sähköauton latausmahdollisuus vähintään viidellä autopaikalla. Avustuksen perusteena oleviin kustannuksiin hyväksytään sähköautojen latausinfrastruktuurin rakentamisen edellyttämät kiinteistön sähköliittymään, sähkönousuihin, sähköpääkeskukseen sekä putkitukseen ja kaapelointeihin kohdistuvat muutostyöt ja näihin liittyvät tavanomaiset maanrakennustyöt.

Karkea arvio muutostöiden keskimääräisistä kustannuksista on noin 2 000 euroa autopaikkaa tai latauspistettä kohden. Tukiprosentilla 35 avustetaan sähköauton latausmahdollisuuden toteuttamista noin 2 000 autopaikalla vuosittain.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	1 500 000